

Työeläkekuntoutus vuonna 2016

ELÄKETURVAKESKUKSEN
TILASTOJA

Työeläkekuntoutus vuonna 2016

LEENA SAARNIO

Eläketurvakeskus

00065 ELÄKETURVAKESKUS

Puhelin: 029 411 20

Sähköposti: etunimi.sukunimi@etk.fi

Pensionsskyddscentralen

00065 PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Telefon: 029 411 20

E-post: förnamn.efternamn@etk.fi

Finnish Centre for Pensions

FI-00065 ELÄKETURVAKESKUS, FINLAND

Telephone +358 29 411 20

E-mail: firstname.surname@etk.fi

Helsinki 2017

ISSN 2343-3558 (verkkajulkaisu)

TIIVISTELMÄ

Vuonna 2016 työeläkekuntoutujia oli kaikkiaan 15 712. Kuntoutujista 12 187 oli hakenut kuntoutusta itse ja 3 525 oli saanut oikeuden työkyvyttömyyseläkeratkaisun yhteydessä. Nämä lähtökohdiltaan erilaiset kuntoutujat poikkeavat toisistaan niin ikärakenteen, kuntoutustaustan, kuntoutustoimenpiteiden, kustannusten kuin kuntoutuksen lopputuloksenkin suhteen.

Kuntoutusta itse hakeneista 86 prosenttia ja työkyvyttömyyseläkepäättökseen saaneista kuntoutujista 48 prosenttia oli työelämässä aloittaessaan kuntoutuksen. Iältään työkyvyttömyyseläkepäättökseen saaneet kuntoutujat olivat keskimäärin 48-vuotiaita, pari vuotta vanhempia kuin kuntoutusta itse hakeneet. Työkyvyttömyyseläkeratkaisun yhteydessä kuntoutusoikeuden saaneilla oli diagnoosina selvästi enemmän mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöitä. Molemmilla kuntoutujaryhmillä tuki- ja liikuntaelinten sairaus oli yleisin.

Kuntoutuksen käynnistyminen edellyttää hakijalta aina kuntoutussuunnitelmaa. Joka kolmas kuntoutuja tarvitsi lisäselvityksiä kuntoutussuunnitelman tekemiseen. Usealla työkyvyttömyyseläkeratkaisun yhteydessä kuntoutusoikeuden saaneella ei ollut selvää kuntoutussuunnitelmaa, koska tarkoituksena oli saada eläke. Tarvittavien lisäselvitysten tekeminen lisäsi palvelukuja. Kuntoutuspalvelukuluja maksettiin lähes 21 milj. euroa, kasvua edellisvuodesta oli 20 prosenttia. Selvityskulujen osuus kuntoutuspalvelukuluista oli 57 prosenttia ja työkyvyttömyyseläkepäättökseen saaneilla peräti 75 prosenttia. Kuntoutuksen kokonaiskustannukset olivat viime vuonna 140 milj. euroa sisältäen palvelukulujen lisäksi kuntoutuksen ajalta maksettavat toimeentulokorvaukset.

Vuonna 2016 päättyi varsinaisia kuntoutusohjelmia 6 055. Näistä 4 526 oli hakenut kuntoutusta itse ja 1 529 oli työkyvyttömyyseläkepäättökseen saaneita kuntoutujia. Kuntoutusta itse hakeneista 65 prosenttia palasi takaisin työelämään ja työkyvyttömyyseläkepäättökseen saaneista kuntoutujista 41 prosenttia. Työkyvyttömyyseläkepäättökseen saaneista kuntoutujista joka kolmas keskeytti kuntoutuksensa.

Kuntoutuksen yhtenä tavoitteena on pidentää työssäoloaikaa. Vuonna 2012 kuntoutuksensa päättäneistä alle 45-vuotiaista oli edelleen lähes 70 prosenttia työelämässä kolme vuotta kuntoutuksen päättymisen jälkeen. Sen sijaan yli 45-vuotiaiden työssä olevien osuus laski vastaavana aikana lähes 70 prosentista 55 prosenttiin. Naisilla työssä pysyvyys kuntoutuksen jälkeen oli selvästi korkeampi kuin miehillä. Myös työelämästä kuntoutukseen tulleet pysyivät työssä paremmin kuin eläkkeeltä tulleet.

Työeläkekuntoutuksen taloudellisena tavoitteena on ylläpitää työkykyä ja saada aikaan kustannussäästöä eläkemenoissa. Vähimmäistavoitteena on, että kuntoutuksen kustannukset jäisivät pienemmiksi kuin vastaavan ajan eläkemenot. Onnistuessaan kuntoutus pienentää eläkemenoja ja näin osaltaan lieventää työeläkemaksujen korotuspaineita. Vuonna 2016 onnistunut kuntoutusohjelma maksoi keskimäärin 26 000 euroa. Työkyvyttömyyseläkepäättökseen yhteydessä kuntoutusoikeuden saaneen onnistunut ohjelma maksoi vuonna 2016 keskimäärin 10 800 euroa.

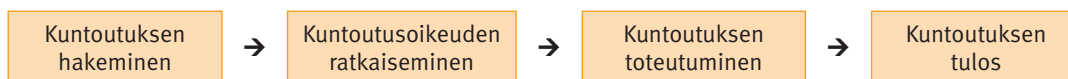
LUKIJALLE

Tiedot työeläkekuntoutuksesta julkaistaan Eläketurvakeskuksen kotisivuilla, osoitteessa www.etk.fi. Tilasto julkaistaan ensimmäistä kertaa myös ruotsinkielisenä.

Työeläkekuntoutus vuonna 2016 koskee sekä yksityisen että julkisen sektorin työeläkekuntoutusta. Raportissa tarkastellaan työeläkekuntoutuksen kehitystä vuodesta 2000 lähtien. Pääpaino on kuitenkin vuodessa 2016. Kuntoutustietoja on julkaistu vuodesta 1992.

Vuonna 2015 tuli voimaan lakimuutos eläkelaitoksen velvollisuudesta tutkia henkilön oikeus ammatilliseen kuntoutukseen työkyvyttömyyseläkehakemusta käsiteltäessä. Eläkelaitos voi antaa ennakkopäätöksen ilman kuntoutushakemusta, jos oikeus kuntoutukseen syntyy. Hylkäyspäätöstä ei näissä tapauksissa anneta. Työeläkekuntoutuksen kannalta merkittävin lähihistorian uudistus toteutui vuonna 2004. Ammatillisesta kuntoutuksesta tuli subjektiivinen oikeus, mikä mahdollisti valitusoikeuden kuntoutuspäätöksestä. Vuonna 2005 tulevan ajan oikeuden vaatimus korvattiin ansiorajavaatimuksella. Vuoden 2007 lainmuutos laajensi kuntoutuksen valitusoikeuden kaikkiin työeläkekuntoutusta koskeviin päätöksiin ja kuntoutuksen toimenpiteistä poistettiin ammatillisen kuntoutuksen tukemiseksi myönnettävä lääkinällinen kuntoutus ja kuntoutustutkimus.

Itse kuntoutusprosessi koostuu neljästä vaiheesta: kuntoutuksen hakemisesta, kuntoutusoikeuden ratkaisemisesta, kuntoutuksen toteutuksesta ja tuloksesta.

Tässä raportissa kuntoutuksen hakemisvaihe sisältää tietoa vireille tulleista kuntoutushakemuksista. Kuntoutusoikeuden ratkaisemisessa tarkastellaan kuntoutuspäätöksiä ja valitusoikeutta. Kuntoutuspäätökset on jaettu työkyvyttömyyseläkeratkaisun ja kuntoutushakemuksen yhteydessä annettaviin päätöksiin. Kuntoutuksen toteutusvaiheessa on tietoa kuntoutujien taustasta, lukumääristä, iästä, diagnooseista, kuntoutuksen toimenpiteistä ja kuntoutuskustannuksista. Kuntoutuksen tulososiossa käsitellään päättyneitä kuntoutusohjelmia, tilannetta kuntoutuksen jälkeen eli päätyikö kuntoutuja takaisin työelämään vai eläkkeelle. Päättynneiden kuntoutusohjelmien kustannusten osalta on selvitetty, mitä kuntoutus maksoi. Kuntoutuksen toteutumisen- ja tulososiossa on tarkasteltu kaikkia työeläkekuntoutujia ja erikseen kuntoutusta itse hakeneita ja työkyvyttömyyseläkepäätöksen yhteydessä kuntoutusoikeuden saaneita.

Raportin luvut perustuvat työeläkelaitoksilta saatuihin tietoihin ja Eläketurvakeskuksen rekistereihin.

Kuntoutusraportin sisällöstä vastaa Leena Saarnio, jolle julkaisun sisältöä koskevat kyselyt ja muutosehdotukset voi osoittaa. Lukujen tuottamisesta ovat vastanneet Jari Kannisto ja Jukka Lampi.

SISÄLTÖ

Tiivistelmä	3
Lukijalle	4
1 Työeläkekuntoutus	7
1.1 Kuntoutuslait ja lain muutokset.....	7
1.2 Työeläkekuntoutuksen edellytykset.....	8
1.3 Työeläkekuntoutuksen keinot.....	8
1.4 Toimeentulo kuntoutuksen aikana	9
2 Kuntoutuksen hakeminen	11
2.1 Kuntoutushakemukset	11
3 Kuntoutusoikeuden ratkaiseminen	12
3.1 Työkyvyttömyyseläkeratkaisun yhteydessä annetut päätökset.....	12
3.2 Kuntoutushakemukseen perustuvat päätökset.....	14
3.2.1 Myöntö- ja hylkäysprosentit.....	15
3.2.2 Hylkäyssyyt.....	17
3.3 Valitusoikeus.....	18
4 Kuntoutuksen toteutus	20
4.1 Kaikki kuntoutujat, kuntoutusta itse hakeneet ja työkyvyttömyyseläkeratkaisun yhteydessä kuntoutusoikeuden saaneet	20
4.1.1 Kaikki kuntoutujat.....	20
4.1.2 Kuntoutusta itse hakeneet ja työkyvyttömyyseläkeratkaisun yhteydessä kuntoutusoikeuden saaneet.....	21
4.2 Kuntoutuspalvelulajit.....	23
4.2.1 Kaikki kuntoutujat.....	23
4.2.2 Kuntoutusta itse hakeneet ja työkyvyttömyyseläkeratkaisun yhteydessä kuntoutusoikeuden saaneet.....	25
4.3 Kuntoutuskustannukset.....	25
4.3.1 Kokonaiskustannukset.....	25
4.3.2 Kuntoutusta itse hakeneiden ja työkyvyttömyyseläkeratkaisun yhteydessä kuntoutusoikeuden saaneiden kuntoutuskustannukset.....	28
5 Kuntoutuksen tulos	29
5.1 Vuosina 2007–2016 päättyneet kuntoutusohjelmat	29
5.2 Kuntoutusta itse hakeneiden ja työkyvyttömyyseläkeratkaisun yhteydessä kuntoutusoikeuden saaneiden vuonna 2016 päättyneet kuntoutusohjelmat.....	31
5.3 Kuntoutuksen hinta.....	34
5.3.1 Kuntoutusta itse hakeneiden ja työkyvyttömyyseläkeratkaisun yhteydessä kuntoutusoikeuden saaneiden päättyneen kuntoutuksen hinta.....	36
5.4 Vuonna 2012 kuntoutuksensa päättäneiden seuranta.....	37
Taulukot, kuvaus ja käytetyt käsitteet	41

TAULUKKOLUETTELO

1. Vuoden 2016 aikana annetut kuntoutuspäätökset	45
2. Vuoden 2016 aikana työeläkekuntoutusta saaneet ja kuntoutuskustannukset.....	46
2.1 Vuoden 2016 aikana kuntoutuspalveluja saaneet ja kuntoutuspalvelukulut	47
3a. Vuoden 2016 aikana päättyneet kuntoutusohjelmat ja kuntoutuskustannukset loppustatuksen mukaan, molemmat sukupuolet.....	48
3a.1 Vuoden 2016 aikana päättyneet kuntoutuspalveluohjelmat ja -palvelukulut loppustatuksen mukaan, molemmat sukupuolet.....	49
3b. Vuoden 2016 aikana päättyneet kuntoutusohjelmat ja kuntoutuskustannukset loppustatuksen mukaan, miehet.....	50
3b.1 Vuoden 2016 aikana päättyneet kuntoutuspalveluohjelmat ja -palvelukulut loppustatuksen mukaan, miehet.....	51
3c. Vuoden 2016 aikana päättyneet kuntoutusohjelmat ja kuntoutuskustannukset loppustatuksen mukaan, naiset	52
3c.1 Vuoden 2016 aikana päättyneet kuntoutuspalveluohjelmat ja -palvelukulut loppustatuksen mukaan, naiset	53
4. Vuoden 2016 aikana kuntoutusajan toimeentulokorvausta saaneet ja keskimääräinen kuukausikorvaus sektoreittain	54
5. Vuoden 2016 aikana kuntoutusajan toimeentulokorvausta saaneet ja keskimääräinen kuukausikorvaus sairausryhmittäin ja sektoreittain	55
6. Vuoden 2016 aikana maksetut kuntoutusajan toimeentulokorvaukset ikäryhmittäin ja sektoreittain.....	56
7. Vuoden 2016 aikana maksetut kuntoutusajan toimeentulokorvaukset sairausryhmittäin ja sektoreittain	57

1 Työeläkekuntoutus

Työeläkelakien mukainen kuntoutus on työikäisten ammatillista ja yksilöllistä kuntoutusta. Kuntoutuksen tarkoituksena on ehkäistä työntekijän tai yrittäjän joutuminen ennenaikaiselle työkyvyttömyyseläkkeelle ja tukea myös kuntoutustuella tai työkyvyttömyyseläkkeellä olevan paluuta takaisin työmarkkinoille. Tavoitteena on, että työelämässä pysytään mahdollisimman pitkään sairaudesta, viasta tai vammasta huolimatta. Oikeus kuntoutukseen edellyttää hakijalta aina työkyvyttömyyden uhkaa ja kuntoutuksen on oltava tarkoituksenmukaista. Työeläkevakuuttajat vastaavat työeläkekuntoutuksesta ja laitosten kuntoutusasiantuntijat tekevät ratkaisun oikeudesta kuntoutukseen. Kuntoutusoikeuden arviointi perustuu aina kokonaisvaltaiseen, yksilökohtaiseen arviointiin.

1.1 Kuntoutuslait ja lain muutokset

Koko kuntoutusta koskeva lainsäädäntö uusittiin lokakuussa 1991 voimaantulleilla säädöksillä (työntekijäin eläkelain (TEL) muutos 612/1991). Ammatillisen kuntoutuksen tavoitteeksi asetettiin, että henkilö pystyisi jatkamaan työssä pitempään tai palaamaan takaisin työelämäänsä. Kuntoutus oli harkinnanvaraista eikä valitusoikeutta ollut. Työelämästä tulevan kuntoutujan toimeentuloturvaksi säädettiin kuntoutusraha ja yhteistyötä eri kuntouttajatahojen välillä pyrittiin tehostamaan ja selkiyttämään.

Vuoden 1996 lain muutoksessa (työntekijäin eläkelain (TEL) muutos 1482/1995) korostettiin kuntoutuksen ensisijaisuutta. Määräaikaisesta työkyvyttömyyseläkkeestä tuli kuntoutustuki, johon piti aina liittyä hoito- ja kuntoutussuunnitelma. Osatyökyvyttömyyseläkkeen käyttöä pyrittiin lisäämään. Eläkkeeltä tulevan kuntoutujan toimeentuloa parannettiin. Aktiiviselta kuntoutusajalta maksettu kuntoutuskorotus nostettiin 10 prosentista 33 prosenttiin.

Vuoden 2004 alussa ammatillisesta kuntoutuksesta tuli lakisääteinen työeläke-etuus (työntekijäin eläkelain (TEL) muutos 188/2003). Kuntoutuksen hakija sai valitusoikeuden kuntoutusoikeutta koskevaan päätökseen, mutta ei vielä valitusoikeutta kuntoutuksen sisällöstä. Vuoden 2004 kuntoutuslainsäädännön tavoitteena oli varhenta ammatillisen kuntoutuksen aloittamista. Säännöksillä pyrittiin vaikuttamaan siihen, että yhä useampi henkilö pysyisi työelämässä entistä pitempään, jolloin keskimääräinen eläkkeellesiirtymisikä nousisi ja paine työeläkemaksujen nostamiseen vähenisi.

Vuoden 2005 työeläkeuudistuksesta seurasi muutoksia kuntoutuksen saamisen edellytyksiin ja kuntoutusrahan laskentaan (työntekijäin eläkelain (TEL) muutos 634/2003 ja 885/2004). Tulevan ajan vaatimus korvattiin ansiorajavaatimuksella. Työkyvyttömyyseläkkeen laskenta muuttui, ja näitä muutoksia sovellettiin myös kuntoutusrahan laskentaan. Muutokset astuivat voimaan vuoden 2006 alussa.

Vuoden 2007 alusta lukien yksityisen alan palkansaajia koskevat eläkelait TEL, LEL ja TaEL yhdistettiin yhdeksi laiksi, TyEL:ksi (työntekijäin eläkelaki 395/2006). Uudistuksen yhteydessä kuntoutusta koskeviin säädöksiin ei tehty suuria muutoksia. Merkittävin muutos oli valitusoikeuden laajeneminen kaikkiin työeläkekuntoutusta koskeviin päätök-

siin, myös kuntoutuksen sisältöön. Uudistuksen yhteydessä kuntoutuksen keinovalitusta poistettiin kuntoutustutkimus ja ammatillisen kuntoutuksen tukemiseksi myönnettävä lääkinällinen kuntoutus. Tutkimus korvautui selvityksillä, joita tarvittaessa käytetään ai-noastaan kuntoutussuunnitelman laatimiseen, ei kuntoutusoikeuden arviointiin. Muutoksia tehtiin myös työllistymisen tukemiseksi myönnettävään kuntoutusavustukseen.

Vuonna 2015 tuli voimaan lakimuutos eläkelaitoksen velvollisuudesta tutkia henkilön oikeus ammatilliseen kuntoutukseen työkyvyttömyyseläkehakemusta käsiteltäessä (101 §:n 2 momentti). Jos ammatillisen kuntoutuksen edellytyksen täytyvät, antaa eläkelaitos ilman kuntoutushakemusta ennakkopäätöksen. Hylkäävää päätöstä ei näissä tapauksissa anneta.

1.2 Työeläkekuntoutuksen edellytykset

Alle 63-vuotiaalla työntekijällä tai yrittäjällä on oikeus työeläkekuntoutukseen, jos seuraavat edellytykset täyttyvät:

1. Hakijalla on sairaus, vika, tai vamma, joka aiheuttaa uhan tulla työkyvyttömäksi lähitulevaisuudessa eli noin viidessä vuodessa, jos kuntoutustoimenpiteisiin ei ryhdytä.
2. Hakijan ansiorajavaatimus täyttyy. Työansioita on kertynyt yhteensä vähintään 34 508,16 euroa (vuoden 2016 tasossa) kuntoutuksen hakemista edeltävänä viite-nä vuonna. Työkyvyttömyyseläkkeen saajalta edellytetään, että eläkkeen tulevan ajan ansiot ovat vähintään 34 508,16 euroa.
3. Hakijan työssäolo on vakiintunutta eikä yhteys työelämään ole katkennut ja työelä- keturvaa on ansaittu riittävästi. Työhistorian ei tarvitse olla aukoton eikä kokonais- työajalle ole asetettu mitään ehdotonta kestoa. Hakijalla on jokin ammattipätevyys koulutuksen tai työn kautta.
4. Hakijalla ei ole oikeutta tapaturma- tai liikennevakuutuslain mukaiseen kuntou- tukseen.
5. Kuntoutus on tarkoituksenmukaista. Tarkoituksenmukaisarviointissa otetaan huo- mioon hakijan sairaus, vika ja vamma, ikä, ammatti, koulutus ja aikaisempi toimin- ta, vakiintuneisuus työelämään ja mahdollistaako haettu ammatillinen kuntoutus hakijan terveydentilalle sopivan työn. Arvioinnissa otetaan myös huomioon, lykkää- kö kuntoutus hakijan eläkkeelle siirtymistä vai ei.

1.3 Työeläkekuntoutuksen keinot

Työeläkelaitosten tukema kuntoutus on aina ammatillista ja yksilöllistä. Sisällöltään se voi olla:

Kuntoutusneuvontaa, ohjausta

Työeläkelaitosten kuntoutusasiantuntijat antavat yleisneuvontaa ja yksityiskohtaista opas- tusta ja ohjausta ammatillisessa kuntoutuksessa.

Selvitys

Kuntoutuspäätöksen saanut voi tarvittaessa saada apua esim. työ- ja elinkeinotoimistolta tai kuntoutuksen palveluntuottajilta kuntoutussuunnitelman tekemiseen. Kuntoutustarpeen arvioimiseen tarkoitettuja selvityksiä työeläkelaitokset eivät kustanna.

Työpaikkakuntoutus

Työpaikkakuntoutus on ensisijainen työeläkekuntoutuksen keino. Työpaikkakuntoutus voi olla pitkän sairausloman jälkeen muutaman kuukauden työkokeilua joko entiseen työhön tai työnkuvan muuttamiseen. Työkokeilu voidaan järjestää myös uudelleenkoulutuksen jälkeen työelämän paluun tukemiseksi. Tarvittaessa työkokeilu voi jatkua työhön valmennuksena. Työhönvalmennus on työkokeilua pidempiaikaista perehdyttämistä uuteen työhön. Käytännössä työhönvalmennus kestää 6–18 kuukautta.

Koulutus

Jos työpaikkakuntoutuksen keinot eivät riitä, on ammatillinen koulutus yksi vaihtoehto. Koulutus voi olla lyhytaikaista, kurssimuotoista lisäkoulutusta tai pidempikestoista uudelleen koulutusta uuteen työhön tai ammattiin. Työeläkejärjestelmän kuntoutukseen ei kuulu perus- ja pohjakoulutuksen tukeminen.

Elinkeinotuki

Työeläkelaitos voi myöntää työeläkekuntoutuksena tukea elinkeinotoiminnan aloittamiseen tai jatkamiseen. Elinkeinotuki on korotonta tai tavanomaisen korkotason alittavaa lainaa tai avustusta. Yleensä elinkeinotuki myönnetään avustuksena ammatin harjoittamiseen liittyvien työvälineiden ja työkoneiden hankintakustannusten kattamiseen. Myöntämisen edellytyksenä on, että kuntoutuja saisi yrityksestään toimeentulon.

Muut kustannukset

Kuntoutujalle korvataan työeläkekuntoutuksesta aiheutuvat välttämättömät kustannukset kuten matka- ja opiskelukulut.

Työeläkekuntoutuksen lähtökohtana on yhteistyö kuntoutujan työpaikan kanssa. Työkokeilun ja työhön valmennuksen avulla selvitetään työjärjestelyn ja uudelleensijoittumisen mahdollisuudet työpaikalla sekä järjestetään tarvittaessa kurssimuotoista koulutusta. Jos nämä ratkaisut eivät johda terveydentilan kannalta toivottuun tulokseen, voidaan harkita ammatillista uudelleen koulutusta.

1.4 Toimeentulo kuntoutuksen aikana

Kuntoutusajalta maksetaan joko kuntoutusrahaa, kuntoutuskorotusta tai kuntoutusavustusta. Lisäksi korvataan kuntoutuksesta aiheutuvia tarpeellisia kustannuksia kuten matka-, asumis- ja opiskelukuluja. Kuntoutusetuudet ovat verotettavaa tuloa ja kulukorvaukset verottomia.

Kuntoutusraha

Kuntoutusraha on työelämästä suoraan kuntoutukseen lähtevälle maksettu toimeentuloeuus. Kuntoutusrahaa maksetaan henkilölle, joka ennen kuntoutuksen alkamista sai palkkaa, sairauspäivärahaa tai työttömyysturvaa. Suuruudeltaan se on työeläkelakien mukaisen työkyvyttömyyseläkkeen määrä korotettuna 33 prosentilla eli noin 75 prosenttia palkasta. Kuntoutusrahaa maksetaan vain aktiivisen kuntoutuksen ajalta.

Jos työnantaja maksaa palkan työkokeilun, työhön valmennuksen tai oppisopimuskoulutuksen ajalta, maksetaan kuntoutusraha työnantajalle palkkaa vastaavalta ajalta. Jos palkka on kuntoutusrahaa pienempi, maksetaan erotus kuntoutujalle itselleen.

Osakuntoutusraha

Osakuntoutusrahaa maksetaan kuntoutujalle, joka jatkaa osittain ansiotyössä ammatillisen kuntoutuksen rinnalla. Osakuntoutusraha on puolet täyden kuntoutusrahan määrästä.

Kuntoutusavustus

Kuntoutusraha voidaan myöntää harkinnanvaraisena kuntoutusavustuksena. Sitä voidaan maksaa kuntoutussuunnitelman laatimisen ajaksi, kuntoutuksen odotusajalta tai kuntoutusjaksojen väliajoilta, enintään kolmelta kuukaudelta. Yrittäjille (YEL, MYEL) ja kuntatyöntekijöille (KuEL) kuntoutusavustus voidaan myöntää työllistymisen tueksi kuntoutuksen jälkeiselle ajalle, jos kuntoutujalla ei ole muuta toimeentuloa.

Kuntoutusavustus on määräaikainen ja työkyvyttömyyseläkkeen suuruinen, eikä siihen lisätä 33 prosentin korotusta. Harkinnanvaraista kuntoutusavustusta ei myönnetä, jos kuntoutuja saa esim. sairauspäivärahaa tai työttömyyspäivärahaa. Kuntoutusavustus voidaan maksaa myös osa-avustuksena.

Kuntoutustuki

Kuntoutustuki on määräaikainen työkyvyttömyyseläke, joka voidaan myöntää silloin kun työkyvyn oletetaan paranevan hoidon tai kuntoutuksen avulla. Edellytyksenä on, että työkyvyttömyyden arvioidaan kestävän vähintään vuoden eikä sairauspäivärahakausi riitä työkyvyn palautumiseen. Kuntoutustuen myöntämisen edellytyksenä on, että hakijalle on tehty hoito- tai kuntoutussuunnitelma joko terveydenhuollossa tai työterveyshuollossa.

Kuntoutuskorotus

Kuntoutuskorotus on kuntoutustuen tai työkyvyttömyyseläkkeen lisänä myönnettävä korotus, jota maksetaan aktiivisen kuntoutuksen ajalta. Korotus on 33 prosenttia maksettavan eläkkeen määrästä ja sitä maksetaan täysiltä kuntoutuskuukausilta.

Perusmäärältään kuntoutusraha ja kuntoutustuki/työkyvyttömyyseläke kuntoutuskorotuksella ovat samansuuruisia.

2 Kuntoutuksen hakeminen

Aloite kuntoutukseen voi lähteä työntekijän, työnantajan, työterveyshuollon, terveydenhuollon, työ- ja elinkeinotoimiston tai Kelan toimesta. Kuntoutustoimenpiteisiin voidaan ryhtyä jo henkilön työssä ollessa, ennen sairauslomaa. Kansaneläkelaitoksen toimesta kuntoutustarveselvitys on tehtävä viimeistään silloin, kun sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa on maksettu yli 60 päivää. Tämän selvittelyn yhteydessä Kansaneläkelaitos lähettää kuntoutustiedustelun tai ohjaa henkilön itse ottamaan yhteyttä työeläkelaitokseen. Jos henkilöllä on vireillä työkyvyttömyyseläkehakemus, on työeläkelaitoksen velvollisuus selvittää hakijan kuntoutusmahdollisuudet ja annettava ennakkopäätös, jos oikeus kuntoutukseen syntyy.

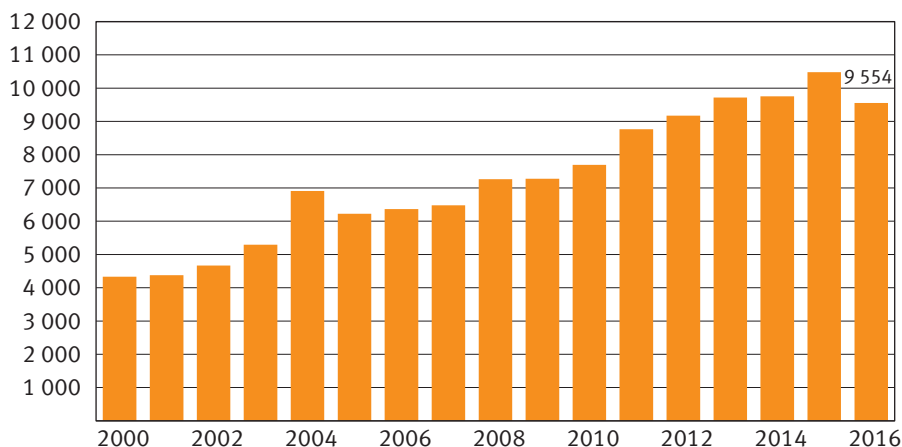
Kuntoutuksen hakemista koskevat samat säännökset kuin eläkkeen hakemistakin. Kuntoutusta haetaan aina sitä varten laadituilla lomakkeilla. Poikkeuksena ovat vuodesta 2015 lähtien työkyvyttömyyseläkkeen ja kuntoutustuen hakijat, jotka saavat ennakkopäätöksen kuntoutuksesta ilman kuntoutushakemusta. Kuntoutushakemuksen liitteenä on aina oltava työterveyslääkärin tai muun hoitavan lääkärin antama B2-lääkärinlausunto jäljellä olevasta työ- ja toimintakyvystä. Usein pyydetään myös työnantajan kuvaus hakijan työtehtävistä.

2.1 Kuntoutushakemukset

Vuoden 2016 aikana tuli vireille 9 554 kuntoutushakemusta, 9 prosenttia edellisvuotta vähemmän (kuvio 2.1). Luvussa ovat mukana vain hakemukset, joissa henkilö on itse hakenut kuntoutusta. Kuntoutusoikeuden antaminen työkyvyttömyyseläkeratkaisun yhteydessä ilman kuntoutushakemusta on ilmeisesti vähentänyt hakemusten määrää.

Kuvio 2.1

Vireille tulleet kuntoutushakemukset vuosina 2000–2016

3 Kuntoutusoikeuden ratkaiseminen

Kuntoutuslainsäädäntö säätelee oikeuden työeläkekuntoutukseen. Kuntoutuksen hakijan on täytettävä työeläkekuntoutuksen edellytykset. Työeläkelaitoksen kuntoutusasiantuntijat tutkivat hakijan työkyvyttömyyden uhan ja kuntoutustarpeen asiakirjojen perusteella. Myönteinen kuntoutuspäätös sisältää aina kuntoutussuunnitelman. Jos hakijalla ei ole kuntoutussuunnitelmaa, voidaan hänelle antaa 9 kuukautta voimassa oleva ennakkopäätös. Hyväksyttävä kuntoutussuunnitelma tulee toimittaa päätöksen voimassaolokautana. Mikäli kuntoutusta ei katsota aiheelliseksi, on työeläkelaitoksen perusteltava antamansa hylkäyspäätös ja ohjattava hakija selvittämään kuntoutusmahdollisuuksia muista järjestelmistä esim. Kelasta tai Työ- ja elinkeinohallinnosta. Kuntoutuksenhakijalla on aina oikeus valittaa päätöksestä.

Kohdassa 3.1 tarkastellaan työkyvyttömyyseläkeratkaisun yhteydessä annettuja kuntoutuksen ennakkopäätöksiä. Eläkelaitos antaa työkyvyttömyyseläkeratkaisun yhteydessä vain myönteisen kuntoutuspäätöksen, jos oikeus kuntoutukseen syntyy. Hylkäyspäätöstä kuntoutuksesta ei anneta, koska se edellyttää kuntoutushakemusta. Kuntoutushakemukseen perustuvia päätöksiä, joissa henkilö on itse hakenut kuntoutusta, käsitellään kohdassa 3.2. Kuntoutushakemukseen perustuva päätös voi olla joko myöntö tai hylkäys.

3.1 Työkyvyttömyyseläkeratkaisun yhteydessä annetut päätökset

Eläkelaitoksen on selvitettävä ennen työkyvyttömyyseläkepäätöksen antamista hakijan oikeus ammatilliseen kuntoutukseen. Oikeus ammatilliseen kuntoutukseen on tutkittava, vaikka kuntoutusmahdollisuuksia olisi selvitetty aikaisemmin muualla esim. Kelassa.

Tarkoituksena on nopeuttaa kuntoutukseen pääsyä. Ennakkopäätös antaa oikeuden kuntoutukseen, mutta se ei velvoita päätöksensaaajaa ryhtymään kuntoutustoimenpiteisiin. Päätös on voimassa 9 kuukautta ja se annetaan ilman kuntoutushakemusta. Hylkäävää kuntoutuspäätöstä ei anneta ilman kuntoutushakemusta.

Oikeus ammatilliseen kuntoutukseen selvitetään aina, kun käsitellään

- ensimmäisen kerran työkyvyttömyyseläkehakemusta (osa ja täysi)
- ensimmäisen kerran kuntoutustukihakemusta (osa ja täysi)
- kuntoutustuen jatkohakemusta
- osatyökyvyttömyyseläkkeen muuttamista täydeksi työkyvyttömyyseläkkeeksi
- täyden työkyvyttömyyseläkkeen muuttamista osatyökyvyttömyyseläkkeeksi
- osakuntoutustuen muuttamista täydeksi kuntoutustueksi
- täyden kuntoutustuen muuttamista osakuntoutustueksi
- työkyvyttömyyseläkkeen lakkauttamista.

Ennakkopäätöstä ei anneta tapauksissa, joissa täysi työkyvyttömyyseläke myönnetään toistaiseksi tai jos kuntoutuksen edellytykset eivät täyty.

Vuoden 2016 aikana työeläkelaitokset antoivat työkyvyttömyysratkaisun yhteydessä 5 211 kuntoutuksen ennakkopäätöstä. Edellisvuonna annettiin 5 570 ennakkopäätöstä.

Annetuista 5 211 kuntoutuksen ennakkopäätöksestä 3 347 tapauksessa työkyvyttömyyseläkeratkaisu oli myönteinen ja 1 864 tapauksessa työkyvyttömyyseläke oli hylätty. Kaikista ennakkopäätöksen saaneista 21 prosenttia aloitti kuntoutuksen (taulukko 3.1). Edellisvuonna vastaava luku oli 19 prosenttia. Alkaneiksi kuntoutuksiksi katsotaan tapaukset, joissa henkilö on saanut toimeentulopäätöksen joko kuntoutusrahasta, -korotuksesta tai -avustuksesta.

Taulukko 3.1

Ammatillisen kuntoutuksen ennakkopäätökset työkyvyttömyysratkaisun yhteydessä

Työkyvyttömyyseläkeratkaisu	Ennakkopäätökset vuonna 2016		
	Kaikki lkm	Näistä alkaneita kuntoutuksia lkm	%
Työkyvyttömyyseläkeratkaisu on myöntö	3 347	664	19,8
Työkyvyttömyyseläkeratkaisu on hylkäys	1 864	409	21,9
Kaikki	5 211	1 073	20,6

Ennakkopäätöksiä annettiin eniten 45–54-vuotiaille ja vähiten alle 35-vuotiaille (taulukko 3.2). Eri ikäluokkien välillä ei ollut juuri eroa. Noin 21 prosentilla myönteinen päätös johti kuntoutukseen.

Taulukko 3.2

Ammatillisen kuntoutuksen ennakkopäätökset työkyvyttömyysratkaisun yhteydessä iän mukaan

Ikä	Ennakkopäätökset vuonna 2016		
	Kaikki lkm	Näistä alkaneita kuntoutuksia lkm	%
–34	496	105	21,2
35–44	1 104	229	20,7
45–54	2 103	419	19,9
55–64	1 508	320	21,2
Kaikki	5 211	1 073	20,6

Eläkelajeittain tarkasteltuna eniten myönteisiä kuntoutuspäätöksiä annettiin kuntoutustukihakemusten (täysi) käsittelyn yhteydessä ja vähiten osakuntoutustukihakemuksia käsiteltäessä (taulukko 3.3). Ennakkopäätös johti kuntoutukseen yleisimmin toistaiseksi myönnetyissä osatyökyvyttömyyseläkeratkaisuissa (27 prosenttia). Muissa eläkeratkaisuissa osuus oli noin 20 prosenttia.

Taulukko 3.3

Ammatillisen kuntoutuksen ennakkopäätökset työkyvyttömyysratkaisun yhteydessä työkyvyttömyyseläkelajin mukaan

Eläkelaji	Ennakkopäätökset vuonna 2016		
	Kaikki lkm	Näistä alkaneita kuntoutuksia lkm	%
Toistaiseksi myönnetty työkyvyttömyyseläke hylätty	1 305	260	19,9
Täysi kuntoutustuki	3 202	650	20,3
Toistaiseksi myönnetty osatyökyvyttömyyseläke	360	98	27,2
Osakuntoutustuki	344	65	18,9
Kaikki	5 211	1 073	20,6

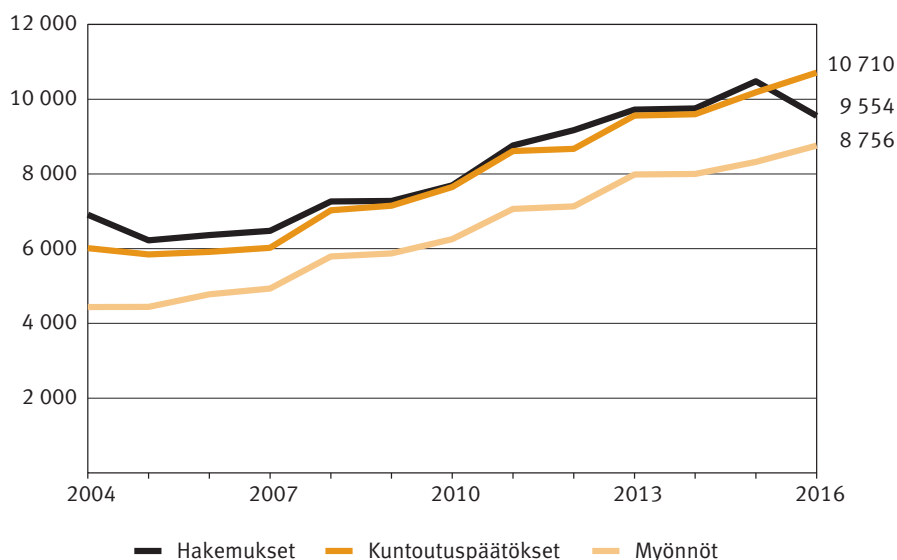
3.2 Kuntoutushakemukseen perustuvat päätökset

Vuoden 2016 aikana työeläkelaitokset antoivat 10 710 kuntoutuspäätöstä, kasvua edellisvuodesta oli 5 prosenttia. Luvussa on mukana vain ne päätökset, joissa henkilö on itse hakenut kuntoutusta. Kuntoutuspäätöksistä oli myönteisiä 8 756 (82 prosenttia) ja hylkäksiä 1 954 (18 prosenttia).

Kuntoutushakemuksen kokonaiskäsittelyaika vireilletulopäivästä valmiiseen päätökseen kesti keskimäärin 24 päivää. Viimeisen viiden vuoden aikana kuntoutushakemuksen kokonaiskäsittelyaika on vaihdellut 37–24 päivän välillä.

Kuvio 3.1

Kuntoutushakemukset, kuntoutuspäätökset ja myönnöt vuosina 2004–2016

3.2.1 Myöntö- ja hylkäysprosentit

Vuonna 2016 annetuista kuntoutuspäätöksistä 82 prosenttia oli myönteisiä. Kuntoutushakemusten hylkäysprosentti on viimeisen kymmenen vuoden aikana vakiintunut 17–18 prosentin tasolle (taulukko 3.4). Yhä useampi kuntoutuksen hakija näyttäisi täyttävän työeläkekuntoutuksen vaatimukset. Hylkäysprosenteissa eivät ole mukana lainopilliset hylkäykset. Tällaisia lainopillisia hylkäyksiä ovat muun muassa tapaukset, joissa henkilön ansiorajavaatimus ei täyty tai asia kuuluu tapaturma- tai liikennevakuutusjärjestelmän piiriin. Vuonna 2016 lainopillisia hylkäyksiä oli kaikkiaan 281 ja edellisvuonna 251.

Taulukko 3.4

Kuntoutuksen myöntö- ja hylkäysprosentit vuosina 2006–2016

Vuosi	Myöntöprosentti	Hylkäysprosentti	Päätösten lukumäärä
2006	81	19	5 916
2008	82	18	7 026
2010	82	18	7 652
2012	82	18	8 672
2014	83	17	9 599
2016	82	18	10 710

Hylkäysprosentin suuruus vaihtelee sukupuolen, iän, kuntoutustaustan, diagnoosin ja kuntouttajatahon mukaan.

Myönnöt ja hylkäykset sukupuolen ja iän mukaan

Miesten kuntoutushakemuksia hylättiin hieman vähemmän kuin naisten (taulukko 3.5). Miesten ammattirakenne voi olla yksi syy alhaisempaan hylkäysprosenttiin. Kuntoutusasiakkaana olevat miehet työskentelevät naisia useammin fyysisesti raskaissa ammateissa, joissa esiintyy vaikea-asteisia tuki- ja liikuntaelinsairauksia. Miehet edustavat tässä mielessä 'selkeämpiä kuntoutusasiakkaita'. Miehillä on usein myös naisia yhtenäisempi työhistoria.

Taulukko 3.5

Kuntoutuspäätökset sukupuolen mukaan vuonna 2016

Kuntoutuspäätökset	Miehet		Naiset		Kaikki	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%
Myönteiset päätökset	3 933	84	4 823	80	8 756	82
Hylkäyspäätökset	743	16	1 211	20	1 954	18
Kaikki	4 676	100	6 034	100	10 710	100

Myönnöt ja hylkäykset iän mukaan

Iällä on merkitystä harkittaessa kuntoutuksen tarkoituksenmukaisuutta. Iäkkäämmän henkilön omaan ammattiin liittyvä työkyvyn menettämisen uhka puoltaa enemmän kuntoutusta kuin nuoremmalla. Kuntoutuksenhakijoista yli 54 vuotta täyttäneiden hakemuk-

sia hylättiin vähiten (taulukko 3.6). Hylkäysprosentti oli 9 prosenttia. Eniten työeläkelaitokset hylkäsivät alle 35-vuotiaiden hakemuksia ja hylkäysprosentti oli 32 prosenttia. Valtaosa, 36 prosenttia kuntoutuksen hakijoista, kuului ikäluokkaan 45–54-vuotiaat ja hylkäysprosentti tässä ikäryhmässä oli 16 prosenttia.

Taulukko 3.6

Kuntoutuspäätökset iän mukaan vuonna 2016

Kuntoutuspäätökset	Alle 34		35–44		45–54		55–64		Kaikki	
	Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%
Myönteiset päätökset	1 251	68	2 138	80	3 246	84	2 121	91	8 756	82
Hylkäyspäätökset	591	32	541	20	601	16	221	9	1 954	18
Kaikki	1 842	100	2 679	100	3 847	100	2 342	100	10 710	100

Myönnöt ja hylkäykset kuntoutujan taustan mukaan

Kuntoutuspäätöksen saaneista 81 prosenttia oli työelämässä. Työssä olevien kuntoutushakemuksia hylättiin suhteessa enemmän kuin eläkkeeltä, kuntoutustuella tulevien. Työelämästä tulevien hylkäysprosentti oli 20 prosenttia ja kuntoutustuella olevien 9 prosenttia (taulukko 3.7). Ilmeisesti kuntoutustuella olevien hakijoiden joukko on valikoituneempi ja heidän työkyky-/sairausilanteensa tunnetaan usein paremmin. Lisäksi eläketaustaisella hakijalla uhkaa jäädä pysyvästi työkyvyttömyyseläkkeelle voidaan pitää työtaustaista todellisempänä.

Eläketaustaisilla hylkäysprosentti on viimeisen viiden vuoden aikana vaihdellut 8–10 prosentin ja työelämästä tulevilla 19–20 prosentin välillä.

Taulukko 3.7

Kuntoutuspäätökset kuntoutujan taustan mukaan vuonna 2016

Kuntoutuspäätökset	Työelämässä		Kuntoutustuella		Kaikki	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%
Myönteiset päätökset	6 879	80	1 877	91	8 756	82
Hylkäyspäätökset	1 767	20	187	9	1 954	18
Kaikki	8 646	100	2 064	100	10 710	100

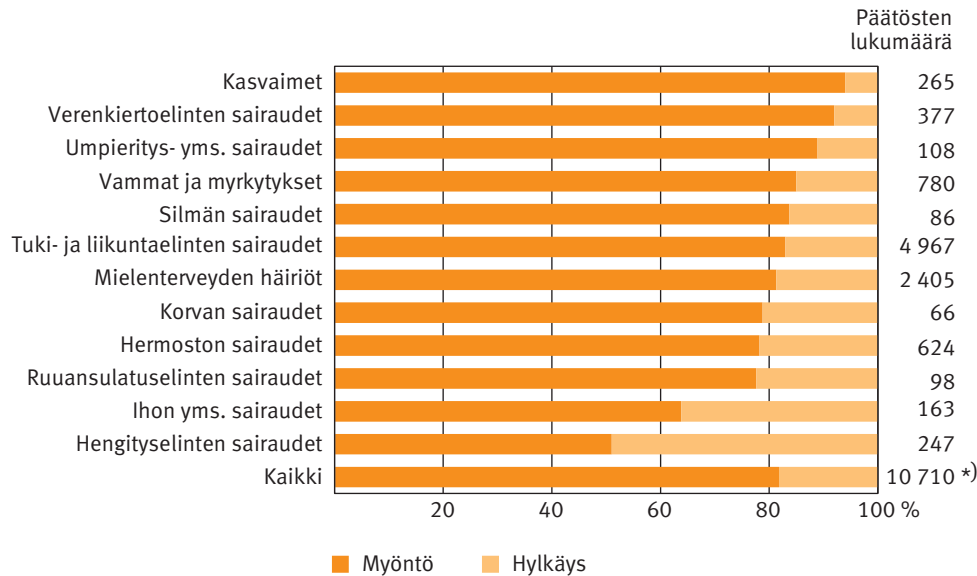
Myönnöt ja hylkäykset diagnoosin mukaan

Kaikista kuntoutuspäätöksen saaneista lähes joka toisella oli taustalla jokin tuki- ja liikuntaelinten sairaus ja joka viidennellä mielenterveyden häiriö. Kuviossa 3.2 on tarkasteltu, miten myöntö- ja hylkäysprosentit jakautuivat eri sairausryhmissä. Kuviossa ovat eriteltyinä vain ne diagnoosit, joissa tapauksia oli enemmän kuin 50. Tuki- ja liikuntaelinten sairauksissa hylkäysprosentti oli 17 ja mielenterveyden häiriöissä 19 prosenttia. Eniten hakemuksia hylättiin hengityselinsairauksissa ja vähiten kasvaimien sairausryhmässä. Hyl-

käysprosentti hengityselinsairauksissa oli 36 prosenttia ja kasvaimissa 4 prosenttia. Näiden sairauksien osuus kuntoutuspäätöksistä oli vähäinen, parin prosentin luokkaa.

Kuvio 3.2

Myöntöjen ja hylkäysten osuudet (%) diagnoosin mukaan vuonna 2016

*) Sisältää 524 päätöstä muista sairausryhmistä.

Myönnöt ja hylkäykset kuntouttajatahon mukaan

Valtaosa annetuista kuntoutuspäätöksistä koski yksityistä sektoria. Julkisen sektorin osuus annetuista kuntoutuspäätöksistä oli 25 prosenttia. Vuonna 2016 yksityisen sektorin hylkäysprosentti oli 19 prosenttia ja julkisen sektorin 15 prosenttia (taulukko 3.8).

Taulukko 3.8

Kuntoutuspäätökset kuntouttajatahon mukaan vuonna 2016

Kuntoutuspäätökset	Yksityinen sektori		Julkinen sektori		Kaikki	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%
Myönteiset päätökset	6 515	81	2 241	85	8 756	82
Hylkäyspäätökset	1 551	19	403	15	1 954	18
Kaikki	8 066	100	2 644	100	10 710	100

3.2.2 Hylkäyssyyt

Jos kuntoutuksen hakija on saanut hylkäävän päätöksen, on työeläkelaitoksen perusteltava ratkaisunsa. Mikäli henkilön kuntoutushakemus on hylätty sillä perusteella, että työkyvyttömyyden uhkaa ei ole, ei eläkelaitoksen perusteluissa oteta kantaa kuntoutuksen taroituksenmukaisuuteen. Jos taas hakijan kohdalla ei täyty työkyvyttömyyden uhan eikä

tarkoituksenmukaisuuden vaatimus, on päätös perusteltava molemmilla perusteilla. Työeläkelaitosten käyttämiä hylkäyssyitä ovat:

1. Ei tulevan ajan oikeutta, ansiomäärävaatimus

Tulevan ajan ansiovaatimus ei täyty tai työskentelyn päättymisestä on jo kulunut pari kolme vuotta, yhteys työelämään voidaan katsoa katkenneen ja hakijaa ei voida pitää työelämään vakiintuneena. Vuoden 2006 alusta lähtien ns. tulevan ajan edellytyksen on korvannut ansiomäärävaatimus.

2. Tapaturma- tai liikennevakuutusyhtiö kuntouttaa

Kuntoutuksen tarve johtuu työtapaturmasta, ammattitaudista tai liikennevahingosta. Tapaturma- tai liikennevakuutuslaitos on aina ensisijainen ammatillisessa kuntoutuksessa.

3. Ei työkyvyttömyyden uhkaa

Lääketieteelliset löydökset ovat niin vähäisiä, ettei niiden katsota aiheuttavan pidempiaikaista työkyvyttömyyden uhkaa. Uhkaa arvioitaessa otetaan huomioon henkilön toimintakyky ja sen oletettava kehitys lähivuosina.

4. Kuntoutus ei tarkoituksenmukaista

Henkilöllä on työkyvyttömyyden uhka, mutta sitä ei voida ammatillisella kuntoutuksella vähentää tai henkilöllä on koulutusta tai työkokemusta muilta aloilta ja näin ollen riittävät valmiudet jatkaa työelämässä.

5. Muu syy

Henkilön lääkinnällinen kuntoutus voi olla vielä kesken ja mahdolliseen ammatilliseen kuntoutukseen otetaan kantaa vasta, kun lääkinnällinen kuntoutus on edennyt niin pitkälle, että ammatillinen kuntoutus voidaan aloittaa.

Työkyvyttömyyden uhan puute ja se, ettei kuntoutus ole tarkoituksenmukaista, ovat koko tilastoseurannan ajan olleet yleisimpiä syitä hylätä kuntoutus. Muita hylkäyssyitä on ollut vähän.

Vuonna 2016 kaikista hylkäyspäätöksen saaneista 65 prosentilla ei todettu olevan työkyvyttömyyden uhkaa ja 21 prosentilla kuntoutusta ei pidetty tarkoituksenmukaisena.

3.3 Valitusoikeus

Kuntoutuksen hakijalla on valitusoikeus kaikista kuntoutusta koskevista päätöksistä. Valitusoikeus koskee myös työkyvyttömyyseläkehakemuksen yhteydessä, ilman kuntoutushakemusta annettuja ennakkopäätöksiä (vuoden 1.1.2015 lainmuutos). Näitä ennakkopäätöksiä koskevat samat muutoksenhakumenettelyt kuin muitakin kuntoutuksessa annettuja päätöksiä. Myönteisestä päätöksestä on valitusoikeus. Työkyvyttömyysratkaisun yhteydessä kuntoutuksesta ei anneta hylkäävää päätöstä. Valituskelpoinen hylkäyspäätös edellyttää aina kuntoutushakemuksen.

Valitusoikeus koskee päätöksiä hakijan oikeudesta kuntoutukseen, kuntoutuksen sisällöstä (kuntoutussuunnitelma) ja tarkoituksenmukaisuudesta. Myös kuntoutusetuuden

myöntämisestä, määrästä, maksuajasta sekä muista kulujen korvaamisista voi valittaa. Muutosta päätökseen voi hakea 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaamisesta.

Kuntoutuksen hakija voi valittaa päätöksestä ensin eläkelaitokseen, joka harkintansa mukaan voi oikaista aiemman päätöksensä. Työeläkelaitoksen päätöksestä voidaan valittaa Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakuntaan ja edelleen vakuutusoikeuteen.

Työeläkelaitoksissa käsiteltiin vuonna 2016 noin 270 kuntoutuspäätöstä koskevaa valitusta. Näistä laitokset oikaisivat 10 prosenttia. (Itseoikaisua koskevat tiedot ovat ennakkotietoja.) Valitukset koskivat pääasiassa kuntoutusoikeutta.

Vuoden 2016 aikana Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta (TELK) ratkaisi 391 päätöstä. Työeläkelaitoksen päätöstä muutettiin 29 tapauksessa ja loput valitukset pääosin hylättiin (taulukko 3.9). Pääsääntöisesti valitukset koskivat kuntoutusoikeutta. Yleisin hylkäyksen syy oli, että henkilöllä ei ollut työkyvyttömyyden uhkaa.

Seuraavaan asteeseen, Vakuutusoikeuteen vuonna 2016 tuli 49 kuntoutusvalitusta ja annettiin 62 päätöstä. Työeläkelaitoksen päätöstä muutettiin kahdessa tapauksessa.

Taulukko 3.9

Kuntoutuspäätökset Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnassa vuonna 2016

Valituksen syy	Ratkaisujen lukumäärä	Päätöstä muutettu
Kaikki ratkaisut yhteensä	391	29
Kuntoutusoikeus	370	26
– työkyvyttömyyden uhka	187	5
– tarkoituksenmukaisuus	113	16
– edellytykset	70	5
Kuntoutusraha	1	0
Kuntoutuskustannukset	4	0
Muut	16	3

4 Kuntoutuksen toteutus

Ammatillinen kuntoutus suunnitellaan aina yksilöllisesti kuntoutujan tarpeiden mukaisesti. Kun hakija on saanut myönteisen kuntoutuspäätöksen, täytyy hänen toimittaa työeläkelaitokselle kuntoutussuunnitelma 9 kuukauden aikana. Työeläkekuntoutuksen keinot ovat luonteeltaan ammatillisia. Tyypillisiä toimenpiteitä ovat työkokeilu, työhön valmistus, elinkeinotuki, kurssit tai ammattiin johtava koulutus. Kuntoutuksen lähtökohtana on aina ensin selvittää töiden järjestely omalla työpaikalla tai mahdollisuudet saada töitä muualta. Vasta viimeisenä vaihtoehtona harkitaan uudelleenkoulutusta. Kuntoutussuunnitelmaan voi kuulua useimpia kuntoutustoimenpiteitä kuten työkokeilua ja koulutusta.

Tässä osassa tarkastellaan ensin kaikkia työeläkekuntoutujia ja erikseen vertaillaan kuntoutusta itse hakeneita ja työkyvyttömyyseläkeratkaisun yhteydessä kuntoutusoikeuden saaneita (työkyvyttömyyseläkepäätöksen saaneet kuntoutujat).

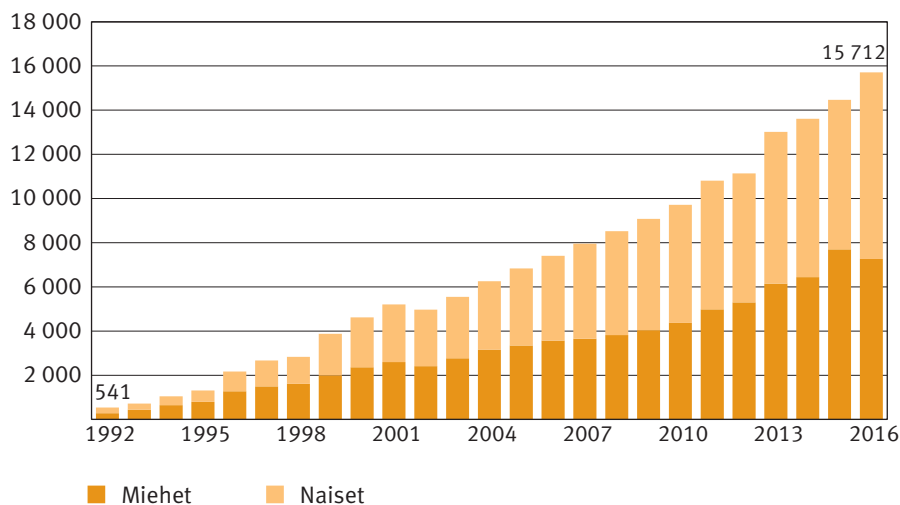
4.1 Kaikki kuntoutujat, kuntoutusta itse hakeneet ja työkyvyttömyyseläkeratkaisun yhteydessä kuntoutusoikeuden saaneet

4.1.1 Kaikki kuntoutujat

Vuonna 2016 työeläkekuntoutujia oli kaikkiaan 15 712. Kuntoutujien lukumäärä kasvoi edellisvuodesta 9 prosenttia. Valtaosa kuntoutujista (77 prosenttia) oli työelämässä tai työttömänä aloittaessaan kuntoutuksen. Kuntoutujista reilusti yli puolet (54 prosenttia) oli naisia. Naisten osuus on kasvanut vuodesta 2004 lähtien (kuvio 4.1). Työeläkekuntoutujat ovat pääosin yksityiseltä sektorilta (78 prosenttia), miehistä 92 prosenttia ja naisista 65 prosenttia.

Kuvio 4.1

Työeläkekuntoutujat vuosina 1992–2016

4.1.2 Kuntoutusta itse hakeneet ja työkyvyttömyyseläkeratkaisun yhteydessä kuntoutusoikeuden saaneet

Vuodesta 2015 lähtien työeläkekuntoutuksessa on ollut kahdenlaisia kuntoutujia, kuntoutusta itse hakeneita ja niitä, joille oikeus kuntoutukseen on tullut työkyvyttömyyseläkeratkaisun yhteydessä. Vuonna 2016 kuntoutujista 12 187 (78 prosenttia) oli hakenut kuntoutusta itse ja 3 525 oli saanut kuntoutusoikeuden työkyvyttömyyseläkeratkaisun yhteydessä. Sukupuolen ja sektorin suhteen ei ollut suurta eroa sillä, oltiinoko kuntoutusta haettu itse vai ei. Työkyvyttömyyseläkepäättökseen saaneista kuntoutujista 56 prosenttia oli naisia ja kuntoutusta itse hakeneissa 3 prosenttiyksikköä vähemmän.

Ikä

Työeläkekuntoutujista 60 prosenttia oli vähintään 45 vuotta täyttäneitä (taulukko 4.1). Kuntoutusta itse hakeneet olivat keskimäärin 46-vuotiaita ja työkyvyttömyyseläkepäättökseen saaneet kuntoutujat 2 vuotta vanhempia. Kaikkien kuntoutujien keski-ikä oli 47 vuotta (taulukko 4.2). Erityisesti 55 vuotta täyttäneiden kuntoutujien osuus on lisääntynyt.

Taulukko 4.1

Kuntoutujien osuudet (%) iän mukaan vuonna 2016

Ikä	Kuntoutusta itse hakeneet (N= 12 187)	Tk-eläkepäättökseen yhteydessä kuntoutusoikeuden saaneet (N= 3 525)	Kaikki (N= 15 712)
alle 35	15	10	14
35–44	28	22	26
45–54	37	41	38
55–64	20	27	22
Kaikki	100	100	100

Taulukko 4.2

Työeläkekuntoutujien keski-ikä sukupuolen mukaan vuonna 2016

Sukupuoli	Keskimääräinen ikä		
	Kuntoutusta itse hakeneet	Tk-eläkepäättökseen yhteydessä kuntoutusoikeuden saaneet	Kaikki
Miehet	46	48	46
Naiset	47	49	47
Kaikki	46	48	47

Tausta: työstä tai eläkkeeltä

Kuntoutusta itse hakeneista valtaosa (86 prosenttia) oli työssä tai työttömänä aloittaessaan kuntoutuksen (taulukko 4.3). Miesten ja naisten välillä ei ollut suurta eroa. Sen sijaan työkyvyttömyyseläkepäättökseen yhteydessä kuntoutusoikeuden saaneista alle puolet (48 prosenttia) oli työelämässä kuntoutuksen alkaessa. Tässä ryhmässä oli yleisempää aloittaa kuntoutus eläkkeeltä/kuntoutustuelta.

Työkyvyttömyyseläkepäättökseen saaneissa kuntoutujissa oli eroa sukupuolen suhteen. Miehet olivat useimmiten työssä ja naiset eläkkeellä kuntoutuksen alkaessa.

Taulukko 4.3

Työeläkekuntoutujat taustan mukaan (%) vuonna 2016

Tausta	Kuntoutusta itse hakeneet %	Tk-eläkepäättökseen saaneet kuntoutujat %	Kaikki %
Kaikki			
Työstä	86	48	77
Eläkkeeltä	14	52	23
Kaikki	100	100	100
Miehet			
Työstä	87	52	79
Eläkkeeltä	13	48	21
Kaikki	100	100	100
Naiset			
Työstä	85	45	76
Eläkkeeltä	15	55	24
Kaikki	100	100	100

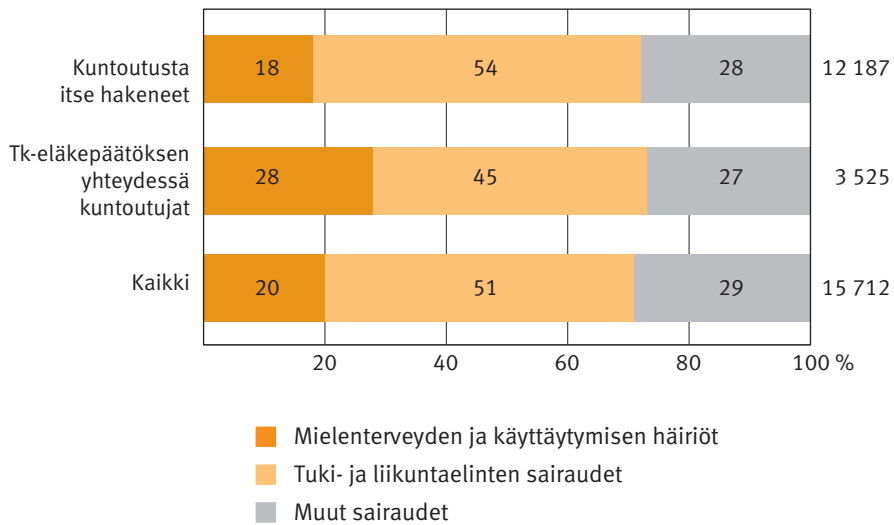
Diagnoosi

Työeläkekuntoutujalla on aina taustalla jokin sairaus, vika tai vamma, joka aiheuttaa riskin joutua lähivuosina työkyvyttömyyseläkkeelle. Kuntoutusta itse hakeneilla oli jonkin verran enemmän tuki- ja liikuntaelintensairauksia kuin työkyvyttömyyseläkepäättökseen yhteydessä kuntoutusoikeuden saaneilla. Mielen terveyden ja käyttäytymisen häiriöt painottuivat enemmän työkyvyttömyyseläkepäättökseen saaneisiin kuntoutujiin (kuviot 4.2).

Kaikista kuntoutujista yli puolella (51 prosenttia) oli diagnoosina tuki- ja liikuntaelinten sairaus. Miehillä sairaudet painottuivat naisia jonkin verran enemmän tuki- ja liikuntaelinten sairauksiin sekä muihin sairauksiin. Joka viidennellä kuntoutujalla oli sairauteina mielen terveyden- ja käyttäytymisen häiriö, naisista lähes joka neljännellä ja miehistä joka seitsemännellä.

Kuvio 4.2

Kuntoutujan taustalla oleva diagnoosi vuonna 2016

4.2 Kuntoutuspalvelulajit

4.2.1 Kaikki kuntoutujat

Vuonna 2016 kaikista kuntoutujista 13 942 henkilöä eli 89 prosenttia sai jotain ammatillisen kuntoutuksen toimenpidettä. Lähes joka kolmannen kuntoutujan (4 359 henkilöä) kuntoutusohjelma koostui useammasta kuin yhdestä palvelulajista. Työkokeilu ja koulutus on yksi käytetyimmistä yhdistelmistä.

Kahden viime vuoden aikana erityisesti selvitysten käyttö kuntoutussuunnitelman laatimiseen on lisääntynyt kaikissa ikäluokissa (taulukko 4.4 ja 4.5). Muun kuntoutuksen eli lähinnä elinkeinotuen käyttö oli vähäistä. Ikäluokittain tarkasteltuna nuorimmilla kuntoutujilla kuntoutuminen tapahtui koulutuksen kautta, vanhemmalla ikäluokalla työpaikka-kuntoutuksena.

Taulukko 4.4

Kuntoutuspalveluiden jakautuminen (%) vuosina 2006–2016

Vuosi	Selvitys	Työpaikka-kuntoutus	Koulutus	Muu kuntoutus	Kaikki lkm
2006	17	43	35	5	7 924
2008	18	46	32	4	8 711
2010	22	44	29	5	10 691
2012	24	40	31	5	11 707
2014	28	41	27	4	15 360
2016	34	38	28	1	18 301

Taulukko 4.5*Kuntoutuspalveluiden jakautuminen (%) eri ikäryhmissä vuonna 2016*

Ikä	Selvitys N= 6 154	Työpaikka- kuntoutus N= 6 960	Koulutus N= 5 079	Muu N= 108	Kaikki kuntoutus- palvelut lkm
alle 35	31	29	40	0	100 (2 601)
35–44	31	32	36	1	100 (5 040)
45–54	37	37	25	1	100 (7 124)
55–64	32	55	12	1	100 (3 536)
Kaikki	34	38	28	1	100 (18 301)

Selvitys

Kuntoutujista joka kolmas tarvitsi lisäselvityksiä kuntoutussuunnitelman tekemistä varten (taulukot 4.4 ja 4.5). Erilaisten selvitysten käyttö kuntoutussuunnitelman valmistelussa on lisääntynyt. Vuoden 2015 lainmuutoksella on ilmeisesti vaikutusta kasvuun. Monella työkyvyttömyyseläkepäättöksen saaneella kuntoutujalla ei useinkaan ollut selvää kuntoutussuunnitelmaa, koska tarkoituksena oli saada eläke.

Työpaikkakuntoutus

Työpaikkakuntoutus on kuntoutustoimenpiteistä ensisijainen ja käytetyin (taulukot 4.4 ja 4.5). Vuonna 2016 työpaikkakuntoutujia oli kaikkiaan 6 960 eli 38 prosenttia kuntoutujista. Kuntoutustoimenpiteistä se on ainoa, jossa miehet ovat olleet vähemmistönä koko tilastoseurannan ajan vuodesta 1992 lähtien. Työpaikkakuntoutujien keski-ikä oli 48 vuotta.

Koulutus

Kuntoutujista 28 prosenttia eli 5 079 henkilöä sai työhön tai ammattiin tähtäävää koulutusta. Koulutusta saaneista 51 prosenttia oli miehiä ja käyttö painottui työelämästä tuleviin (taulukko 4.4). Työelämään tähtäävistä kuntoutustoimenpiteistä ammatillinen koulutus oli vielä 2000-luvun alussa yleisin kuntoutuksen muoto. Koulutusta saaneiden keski-ikä oli 44 vuotta (taulukko 4.5).

Muu kuntoutus

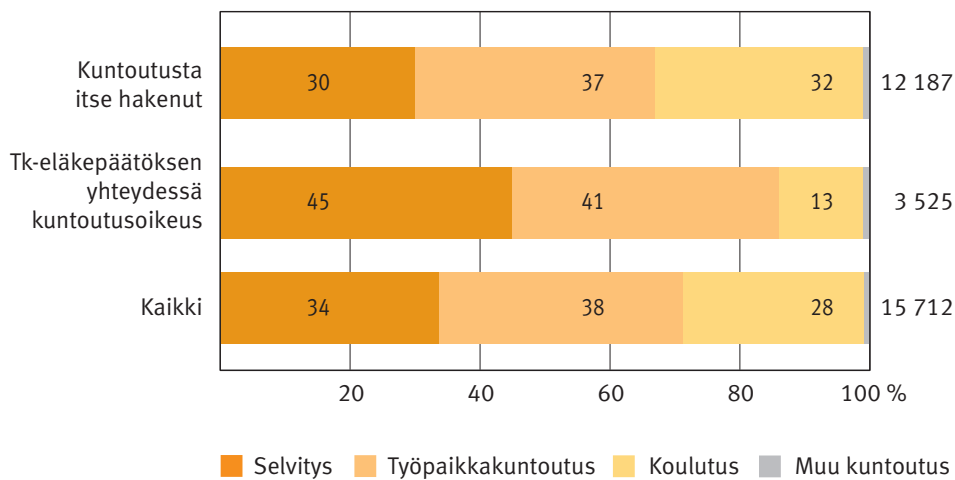
Työkykyä tukevan muun kuntoutuksen, lähinnä elinkeinotuen käyttö yritystoimintaan tai avustusten käyttö laitehankintoihin oli vähäistä. Muuta kuntoutusta sai 108 henkilöä (taulukko 4.4). Muuta kuntoutusta saaneiden keski-ikä oli 51 vuotta (taulukko 4.5).

4.2.2 Kuntoutusta itse hakeneet ja työkyvyttömyyseläkeratkaisun yhteydessä kuntoutusoikeuden saaneet

Kuntoutusohjelmassa eri kuntoutustoimenpiteiden käyttö vaihteli sen mukaan oliko kyseessä kuntoutusta itse hakenut vai ei. Kuntoutusta itse hakeneilla koulutus oli yleisempää ja selvitysten tarve vähäisempää. Työkyvyttömyyseläkeratkaisun yhteydessä kuntoutusoikeuden saaneet tarvitsivat useimmin avukseen erilaisia selvityksiä kuntoutussuunnitelman laatimiseen ja itse kuntoutuminen tapahtui työpaikalla joko työkokeiluna tai työhön valmistuksena. Heillä koulutuksen käyttö oli vähäistä.

Kuvio 4.3

Kuntoutustoimenpiteet lajeittain vuonna 2016 kuntoutujien mukaan

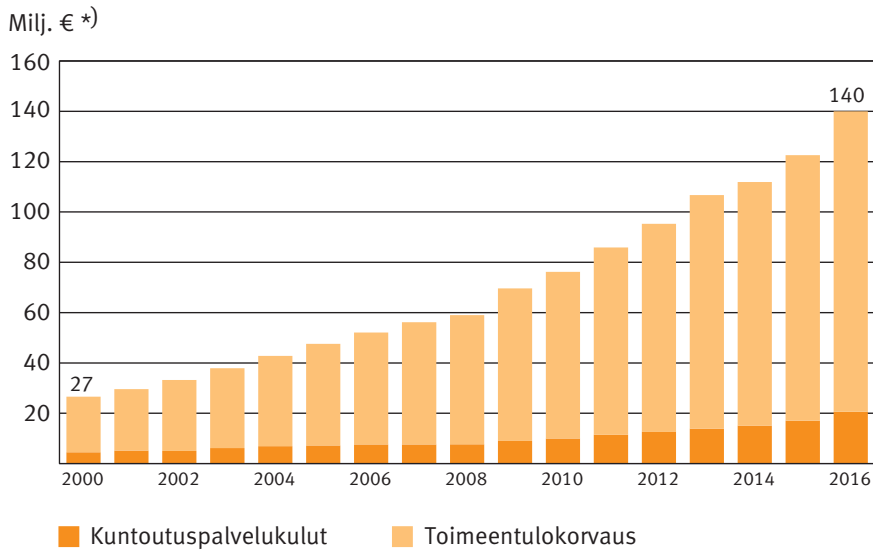
4.3 Kuntoutuskustannukset

4.3.1 Kokonaiskustannukset

Kuntoutuksen kokonaiskustannukset muodostuvat kuntoutusajan toimeentulokorvauksesta (kuntoutusavustus, kuntoutusraha/-korotus) ja kuntoutuspalvelukuluista eli selvitys-, työpaikka-, koulutus ja muista kuntoutuskuluista. Vuonna 2016 kuntoutuksen kokonaiskustannukset olivat 140 miljoonaa euroa. Kokonaiskustannukset kasvoivat edellisvuodesta 14 prosenttia. (kuviot 4.3 ja taulukko 4.6.). Kuntoutusaikaisen toimeentulokorvauksen osuus kustannuksista oli 119 miljoonaa euroa ja palvelukulujen osuus oli 21 miljoonaa euroa. Palvelukuluihin sisältyvät myös lähinnä työkokeiluajalta maksetut kuntoutujalle pakolliseksi säädetyt tapaturmavakuutusmaksut 697 000 €. Niiden osuus kuntoutuspalvelukuluista oli 3 prosenttia.

Kuvio 4.4

Kuntoutuskustannukset vuosina 2000–2016

*) Kuntoutuskustannukset ovat vuoden 2016 tasossa.

Naisten ja miesten välillä oli eroa kuntoutuskuluissa. Miesten keskimääräiset kokonaiskustannukset vuonna 2016 olivat 80 miljoonaa euroa ja naisten noin 59 miljoonaa euroa. Lukumäärä ei kustannuseroa selitä, sillä miehiä oli kuntoutuksessa vähemmän kuin naisia. Ero johtuu lähinnä miesten paremmasta palkkatasosta. Tämä ero on säilynyt koko tilastoseurannan ajan.

Vuonna 2016 maksettiin 12 257 kuntoutujalle (78 prosentille) kuntoutuksen ajalta toimeentulokorvausta yhteensä 119 miljoonaa euroa. Keskimääräinen toimeentulokorvaus oli 2 453 euroa kuukaudessa, miehillä 2 797 euroa ja naisilla 2 157 euroa.

Kuntoutujista yli puolella oli diagnoosina jokin tuki- ja liikuntaelinten sairaus. Toimeentulokustannukset olivat suurimmat tässä sairausryhmässä, 68 miljoonaa euroa ja keskimääräinen toimeentulokorvaus kuukaudessa oli 2 499 euroa/henkilö. Joka viidennellä kuntoutujalla oli diagnoosina mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriö. Toimeentulokorvauksia maksettiin tälle sairausryhmälle 18 miljoonaa euroa, kuukaudessa keskimäärin 2 324 euroa.

Taulukossa 4.6 on tarkasteltu, miten kuntoutuskulut jakaantuivat vuonna 2016 eri ikäryhmissä ja mikä oli keskimääräinen kuntoutuskulu. Ikäryhmittäin tarkasteltuna korkeimmat keskimääräiset kuntoutuskulut olivat alle 45-vuotiailla. Yleisin kuntoutumistoinen tässä ikäluokassa oli koulutus, joka on kallein kuntoutusmuoto.

Vanhimmassa ikäryhmässä keskimääräiset kuntoutuskulut/henkilö olivat pienimmät. Kuntoutus toteutettiin tässä ikäryhmässä pienin kustannuksin työpaikalla.

Taulukko 4.6

Kuntoutuskustannukset ikäryhmittäin vuonna 2016 *)

Ikä	Palvelukulut		Kuntoutusajan toimeentulo		Kokonaiskustannukset Milj. €	Keskimääräiset kuntoutuskulut €
	Milj. €	% kokonaiskustannuksista	Milj. €	% kokonaiskustannuksista		
alle 35	3	13	22	87	25	11 255
35–44	6	13	38	87	44	10 519
45–54	8	16	42	84	50	8 461
55–64	3	14	17	86	20	6 025
Kaikki	20	14	119	86	139	8 875

*) Kuntoutuspalveluluista puuttuvat kuntoutujalle pakolliseksi säädetty tapaturmavakuutusmaksut.

Kuntoutuskustannukset palvelulajeittain

Kuntoutustoimenpiteistä suurimmat kustannukset aiheutuivat selvityskuluista (taulukko 4.7). Selvityskulut, ilman toimeentulokorvausta, olivat 11 miljoonaa euroa ja osuus kuntoutuspalvelujen kokonaiskustannuksista oli 57 prosenttia. Selvitysten kokonaiskustannukset toimeentulokorvaus mukaan luettuna olivat 16 miljoonaa euroa ja keskimääräinen vuosikustannus oli 2 600 euroa/henkilö.

Käytetyimmän kuntoutusmuodon, työpaikkakuntoutuksen kustannukset, ilman toimeentulokorvausta, olivat 2 miljoonaa euroa (taulukko 4.7). Osuus kuntoutuspalveluiden kokonaiskustannuksista oli 8 prosenttia. Työpaikkakuntoutuksen kokonaiskustannukset sisältäen myös toimeentulokorvauksen olivat noin 28 miljoonaa euroa ja keskimääräinen vuosikustannus oli 4 000 euroa/henkilö.

Koulutuksen kustannukset, ilman toimeentulokorvausta olivat 7 miljoonaa euroa (taulukko 4.7). Osuus kuntoutuspalveluiden kokonaiskustannuksista oli 33 prosenttia. Koulutuksen kokonaiskustannukset toimeentulokorvauksineen olivat 82 miljoonaa euroa ja keskimääräinen vuosikustannus oli 16 200 euroa/henkilö.

Muun kuntoutuksen kustannukset ilman toimeentulokorvausta olivat 0,2 miljoonaa euroa (taulukko 4.7). Kokonaiskustannukset toimeentulokorvauksineen olivat 0,3 miljoonaa euroa ja vuosikustannus oli 2 700 euroa/henkilö.

Taulukko 4.7

Kuntoutuspalvelukulut lajeittain milj. euroa *)

Sukuoli	Palvelulajit				
	Selvitys milj. €	Työpaikka- kuntoutus milj. €	Koulutus milj. €	Muu. kuntoutus milj. €	Kaikki milj. €
Miehet	6	1	4	0,1	11
Naiset	5	1	3	0,1	9
Kaikki	11	2	7	0,2	20

*) Kuntoutuspalveluluista puuttuvat kuntoutujalle pakolliseksi säädetty tapaturmavakuutusmaksut.

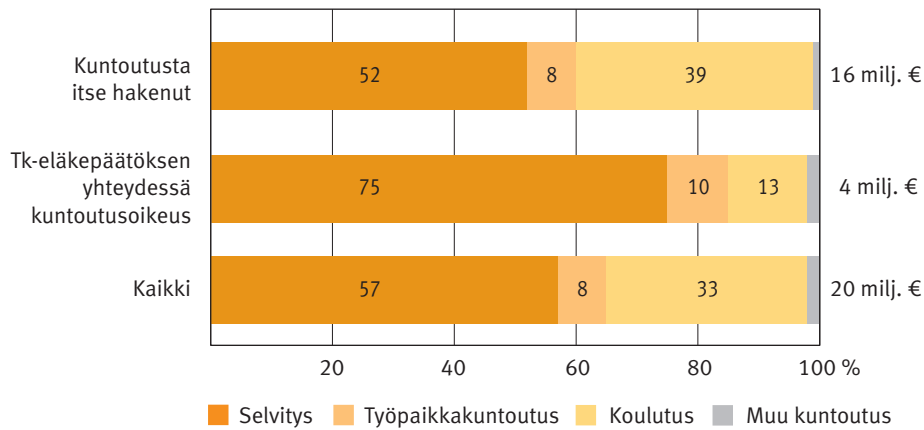
4.3.2 Kuntoutusta itse hakeneiden ja työkyvyttömyyseläkeratkaisun yhteydessä kuntoutusoikeuden saaneiden kuntoutuskustannukset

Kuntoutusta itse hakeneiden kuntoutuksen kokonaiskustannukset olivat 121 milj. euroa. Toimeentulokorvauksen osuus oli 106 milj. euroa ja palvelukulujen 16 milj. euroa. Selvityskulut muodostivat hieman yli puolet palvelukuluista (kuvio 4.5).

Työkyvyttömyyseläkepäättöksen yhteydessä kuntoutusoikeuden saaneiden kuntoutuksen kokonaiskustannukset olivat 18 milj. euroa. Toimeentulokorvauksen osuus oli 14 milj. euroa ja kuntoutuspalvelukulujen 4 milj. euroa. Selvityskulujen osuus oli suuri, peräti 75 prosenttia.

Kuvio 4.5

Kuntoutustoimenpidekustannusten osuus % palvelukuluista vuonna 2016

Kuviossa eivät ole mukana kuntoutujalle pakolliseksi säädetty tapaturmavakuutusmaksut.

5 Kuntoutuksen tulos

Ammatillisen kuntoutuksen ensisijainen tarkoitus on työkyvyn ylläpito, työelämässä pysyminen tai sinne palaaminen. Tavoitteena on pidentää työuraa ja saavuttaa säästöjä eläkemenoissa. Kuntoutusta pidetään taloudellisesti onnistuneena, jos kuntoutuskulut ovat pienemmät kuin mitä eläkemenot olisivat olleet vastaavana aikana.

Onnistuneesta kuntoutuksesta on hyötyä sekä työntekijälle että työnantajalle. Jos kuntoutus onnistuu niin, että työkyvyttömyyseläke voidaan estää tai siirtää myöhemmäksi, pienentää se suoraan tai välillisesti yrityksen työeläkemaksua. Pienemmän yrityksen maksumuutoksen tai työkyvyttömyyseläkkeen kustannukset eivät vaikuta suoraan, mutta eläkkeen lykkäytyminen säästää koko eläkejärjestelmän kustannuksia ja siten pienentää eläkemaksujen korotuspainetta. Myös osatyökyvyttömyyseläke on edullisempi vaihtoehto kuin henkilön jääminen kokonaan työkyvyttömyyseläkkeelle.

Tässä osassa tarkastellaan kaikkia kuntoutuksensa päättäneitä ja erikseen tarkastellaan kuntoutusta itse hakeneiden ja työkyvyttömyyseläkepäätöksen yhteydessä kuntoutusoikeuden saaneiden päättäneitä kuntoutuksia.

5.1 Vuosina 2007–2016 päättyneet kuntoutusohjelmat

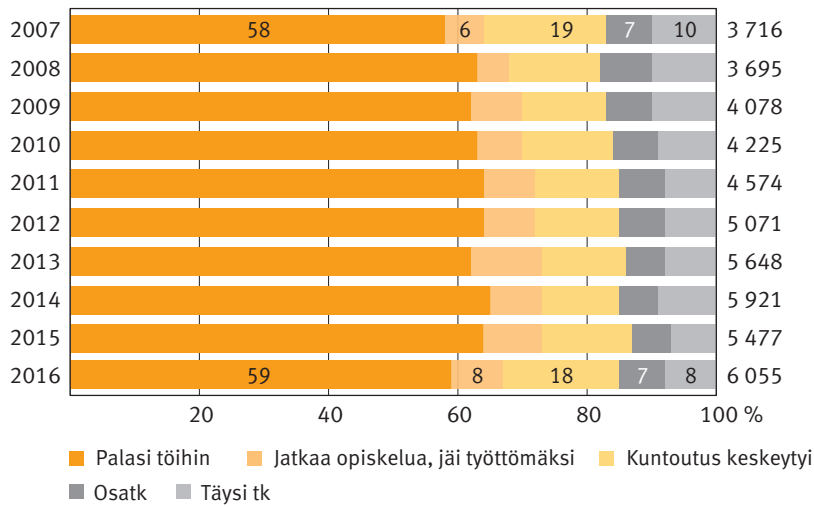
Viimeisen kymmenen vuoden aikana työhön palanneiden osuus kuntoutujista on vakiintunut 60 prosentin tasolle. Vastaavasti täydelle työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden osuus on pysynyt 8 prosentin tasolla. Tilastoseurannan alkuaikoina vuonna 1992 kuntoutujista vain 42 prosenttia palasi töihin ja täydelle työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyi 32 prosenttia. Vuodesta 2015 lähtien kuntoutuksen lopputulokseen on vaikuttanut uusi kuntoutujien ryhmä, työkyvyttömyyseläkeratkaisun yhteydessä kuntoutusoikeuden saaneet. Kuviossa 5.3 kuvataan tämän ryhmän päättäneitä kuntoutusohjelmia.

Työeläkekuntoutettavien hyvään työhönsijoittumiseen vaikuttaa se, että suurimmalla osalla on työpaikka mihin palata. Kehitys osoittaa myös, että kuntoutujien valinta kuntoutusohjelmiin näyttää onnistuneen entistä paremmin. Onnistuakseen kuntoutus vaatii myös kuntoutujalta itseltään aina sitoutumista ja aktiivista otetta.

Kuviossa 5.1 on tarkasteltu kymmenen vuoden aikana päättäneiden kuntoutusohjelmien välitöntä tulosta. Tulokset perustuvat työeläkelaitosten ilmoittamiin tietoihin. Luvuissa ovat mukana vuodesta 2015 lähtien työkyvyttömyyseläkepäätöksen saaneet kuntoutujat. Tapaukset, joissa tehtiin vain selvitys ja itse kuntoutusprosessi päättyi siihen, eivät sisälly lukuihin. Myöskään työeläkelaitoksen itse päättämät ohjelmat, jotka myönteisestä päätöksestä huolimatta eivät johtaneet kuntoutukseen, eivät ole kuviossa mukana.

Kuvio 5.1

Vuosina 2007–2016 päättyneet kuntoutusohjelmat *)

*) Ei sisällä 'tehtiin vain selvitys' -tapauksia.

Kuviossa ovat mukana tk-eläkepäätöksen yhteydessä kuntoutusoikeuden saaneet.

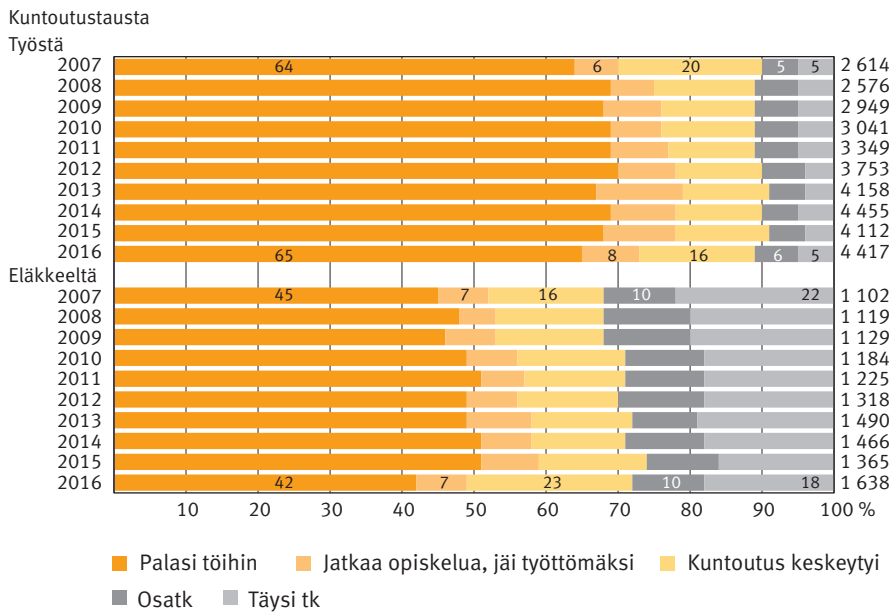
Tausta: työstä tai eläkkeeltä

Kuntoutuja taustalla, sillä hakeutuko henkilö kuntoutukseen työelämästä vai eläkkeeltä, on merkitystä kuntoutuksen lopputulokseen (kuviot 5.2). Työelämästä tullut kuntoutuja palaa kuntoutuksen päättyessä yleisimmin takaisin töihin. Vuonna 2016 töihin palasi 65 prosenttia. Luvussa ovat mukana työkyvyttömyyseläkepäätöksen yhteydessä kuntoutusoikeuden saaneet, mikä selittää työhön palanneiden osuuden pienentymisen edellisvuodesta. Täydelle työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden osuus on pysynyt varsin vakana, 5 prosentissa.

E erityisesti eläketaustaisten kuntoutujien lopputulokseen vaikuttivat työkyvyttömyyseläkepäätöksen saaneet kuntoutujat. Joka toinen eläketaustainen kuntoutuksensa päättänyt oli työkyvyttömyyseläkepäätöksen saanut kuntoutuja. Vuonna 2016 eläkkeeltä tulleista kuntoutujista 42 prosenttia palasi töihin. Kuntoutuksensa keskeyttäneiden osuus kasvoi selvästi. Täydelle työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden osuudet pysyivät lähes edellisvuoden tasolla.

Kuvio 5.2

Vuosina 2007–2016 päättyneet kuntoutusohjelmat *)

*) Ei sisällä 'tehtiin vain selvitys' -tapauksia.

Kuviossa ovat mukana tk-eläkepäätöksen yhteydessä kuntoutusoikeuden saaneet.

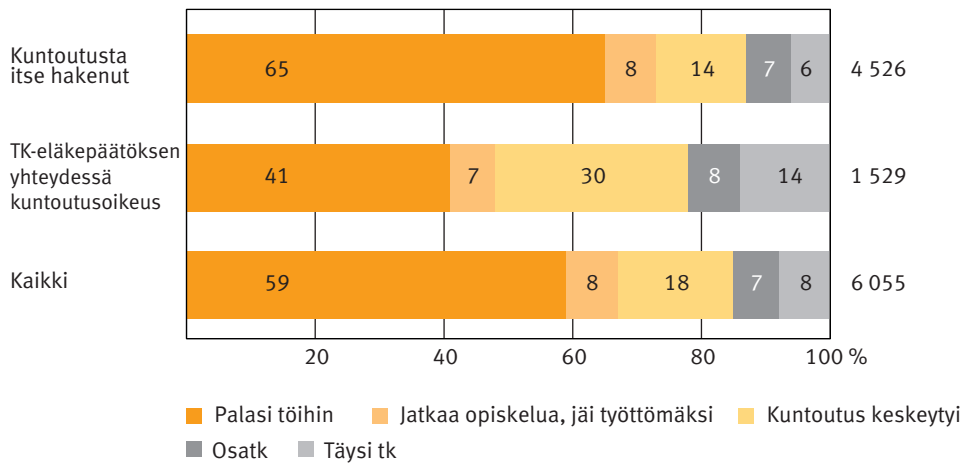
5.2 Kuntoutusta itse hakeneiden ja työkyvyttömyyseläkeratkaisun yhteydessä kuntoutusoikeuden saaneiden vuonna 2016 päättyneet kuntoutusohjelmat

Vuoden 2016 aikana päättyi 6 055 kuntoutusohjelmaa. Näistä 4 526 (75 prosenttia) oli hakenut kuntoutusta itse hakeneita ja 1 529 oli työkyvyttömyyseläkepäätöksen saaneita kuntoutujia. Kuntoutusta itse hakeneista 82 prosenttia ja työkyvyttömyyseläkepäätöksen saaneista kuntoutujista 46 prosenttia oli työelämässä tai työttömänä aloittaessaan kuntoutuksen.

Ohjelmia, joissa tehtiin vain selvitys, päättyi tilastovuonna 751. Näitä ohjelmia ei ole laskettu päättyneisiin kuntoutusohjelmiin, koska tapaukset eivät johtaneet varsinaisen kuntoutusohjelman aloittamiseen. Joka viidennelle työkyvyttömyyseläkepäätöksen saaneelle kuntoutujalle ja joka kymmenelle kuntoutusta itse hakeneelle tehtiin vai selvitys ja itse kuntoutus päättyi tähän.

Kuvio 5.3

Vuonna 2016 kuntoutuksensa päättäneet

Kuntoutusta itse hakeneista 65 prosenttia ja työkyvyttömyyseläkepäätöksen saaneista kuntoutujista 41 prosenttia palasi takaisin työelämään. Lähes kolmannes työkyvyttömyyseläkepäätöksen saaneissa kuntoutujista keskeytti kuntoutuksensa. Vastaava osuus kuntoutusta itse hakeneissa oli 14 prosenttia.

Tausta: työstä tai eläkkeeltä

Kuntoutuksen tulokseen vaikutti vahvasti se, oliko kuntoutuja työssä vai eläkkeellä kuntoutuksen alkaessa (kuvio 5.4). Näin oli erityisesti kuntoutusta itse hakeneilla. Työelämästä tulleista 69 prosenttia palasi töihin ja 10 prosenttia siirtyi eläkkeelle. Eläkkeeltä kuntoutusta itse hakeneista 44 prosenttia siirtyi töihin, 28 prosenttia palasi eläkkeelle. Sen sijaan työkyvyttömyyseläkepäätöksen saaneilla kuntoutujilla ei ollut suurta eroa työhön sijoittumisen suhteen sillä, oltiinko työssä vai eläkkeellä kuntoutukseen hakeutuessa. Noin 40 prosenttia palasi töihin. Eläketaustaiset työkyvyttömyyseläkepäätöksen saaneet kuntoutujat siirtyivät useammin täydelle työkyvyttömyyseläkkeelle kuin työelämästä tulevat. Työkyvyttömyyseläkepäätöksen saaneissa kuntoutujissa oli suhteessa enemmän niitä, joilta kuntoutus jäi kesken.

Kuvio 5.4.

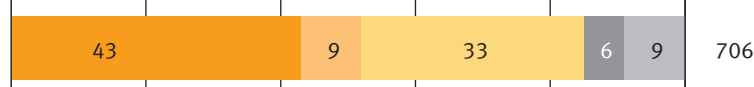
Vuonna 2016 kuntoutuksensa päättäneet kuntoutujan taustan mukaan*)

Työstä

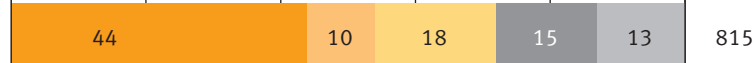
Kuntoutusta itse hakenut

TK-eläkepäätöksen yhteydessä kuntoutusoikeus

Eläkkeeltä

Kuntoutusta itse hakenut

TK-eläkepäätöksen yhteydessä kuntoutusoikeus

20 40 60 80 100 %

Palasi töihin Jatkaa opiskelua, jäi työttömäksi Kuntoutus keskeytyi
Osatk Täysi tk

*) Ei sisällä 'tehtiin vain selvitys' -tapauksia.

Sukupuoli

Kuntoutuksen jälkeen naiset työllistyivät miehiä paremmin riippumatta siitä, oliko kuntoutusta haettu itse vai ei (kuvio 5.5). Miehet siirtyivät kuntoutuksen jälkeen naisia yleisimmin työkyvyttömyyseläkkeelle. Niin miehillä kuin naisillakin työkyvyttömyyseläkepäätöksen kautta kuntoutukseen tulleilla kuntoutus keskeytyi huomattavasti useammin kuin kuntoutusta itse hakeneilla.

Kuvio 5.5

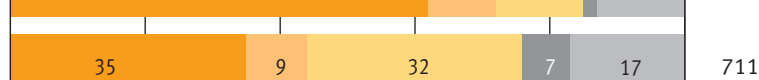
Kuntoutuksensa päättäneet sukupuolen mukaan vuonna 2016

Miehet

Kuntoutusta itse hakenut

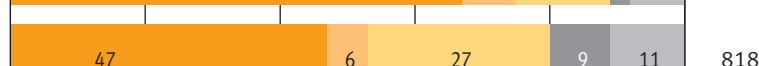
TK-eläkepäätöksen yhteydessä kuntoutusoikeus

Naiset

Kuntoutusta itse hakenut

TK-eläkepäätöksen yhteydessä kuntoutusoikeus

20 40 60 80 100 %

Palasi töihin Jatkaa opiskelua, jäi työttömäksi Kuntoutus keskeytyi
Osatk Täysi tk

5.3 Kuntoutuksen hinta

Työeläkekuntoutuksen tavoitteena on myöhentää eläkkeelle siirtymistä ja näin saada aikaan kustannussäästöä eläkemenoissa. Vähimmäistavoitteena on, että kuntoutuksen kustannukset jäisivät pienemmiksi kuin vastaavan ajan eläkemenot.

Onnistuneen kuntoutuksen keskimääräinen kokonaiskustannus vuonna 2016 oli 26 000 euroa (taulukko 5.1, kuviot 5.6–5.7). Luku on saatu laskemalla yhteen kaikkien vuonna 2016 päättyneiden ohjelmien kokonaiskustannukset ja jakamalla se onnistuneiden ohjelmien lukumäärällä. Kokonaiskustannuksiin sisältyvät näin myös 'tehtiin vain selvitys' ja muiden keskeytyneiden ohjelmien kustannukset. Onnistuneina ohjelmina pidetään tapauksia, jossa henkilö palaa työelämäänsä tai itse kuntoutus onnistui, mutta henkilö jatkaa opiskelua tai ei työllisty heti. Luku kuvaa siis sitä, miten paljon onnistunut ohjelma maksaa, kun kustannuksiin lasketaan mukaan 'epäonnistuneiden-' sekä 'vain selvitys'-ohjelmien kustannukset. Kaikkien päättyneiden kuntoutusohjelmien keskimääräinen kustannus oli 17 400 euroa.

Vuonna 2016 työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden keskimääräinen eläkekustannus oli noin 12 500 euroa vuodessa. On huomattava, että kuntoutujan työkyvyttömyyseläke on todennäköisesti keskimäärin korkeampi kuin työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden keskimääräinen eläke.

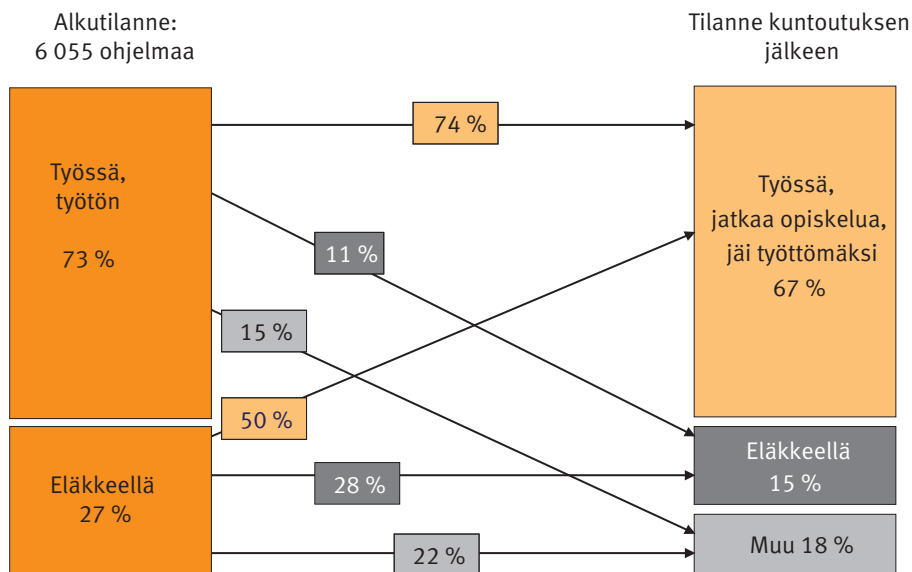
Taulukko 5.1

Onnistuneen kuntoutuksen kustannukset suhteessa työkyvyttömyyseläkkeeseen vuosina 2006–2016

Vuosi	Onnistuneen kuntoutuksen keskimääräinen hinta	Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden keskimääräiset kustannukset/vuosi
2006	16 500	10 400
2008	16 400	10 400
2010	19 000	11 600
2012	20 800	12 400
2014	23 100	12 800
2016	26 000	12 500

Kuvio 5.6

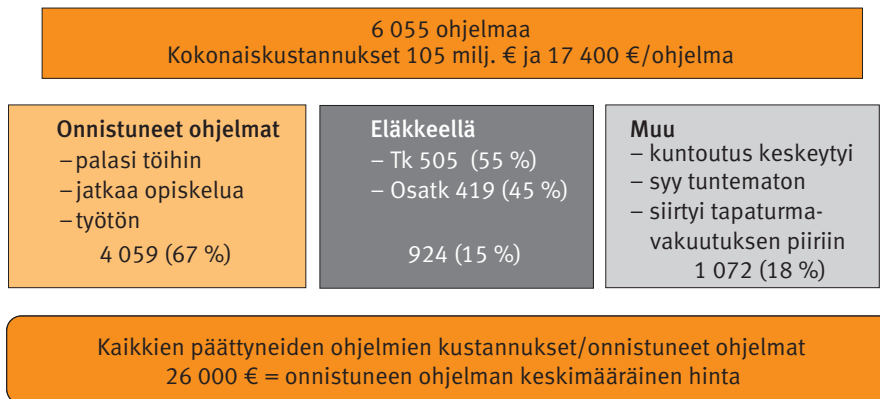
Vuonna 2016 päättyneet kuntoutusohjelmat ja niiden alkutilanne *)

*) Ei sisällä 'tehtiin vain selvitys' -tapauksia.

Kuvio 5.7

Vuonna 2016 päättyneet kuntoutusohjelmat *)

*) Ei sisällä 'tehtiin vain selvitys' -tapauksia.

Kuntoutuksen hinta palvelulajeittain

Työpaikalla tapahtuvat työkokeilut ja työhön valmennukset ovat työeläkekuntoutuksen yleisimpiä toimenpiteitä. Toimeentulokorvausta työpaikkakuntoutujalle maksetaan vähintään kolmen kuukauden ajalta. Vuonna 2016 työkokeiluja ja työhönvalmennuksia päättyi 3 119 henkilöltä ja itse kuntoutus maksoi kaikkine palvelu- ja toimeentulokorvauksineen keskimäärin 9 800 euroa/henkilö.

Vastaavasti sellaisia kuntoutusohjelmia, joissa koulutus oli varsinainen kuntoutuksen muoto, päättyi 1 406 henkilöltä. Kestoltaan koulutus saattaa vaihdella muutaman kuukauden kurssituksesta aina pidempikestoiseen, jopa nelivuotiseen koulutukseen. Koulutuksen aikana toimeentulokorvausta voidaan maksaa useamman vuoden ajan. Päättäneiden koulutusohjelmien kokonaiskustannukset olivat keskimäärin 42 100 euroa/henkilö (taulukko 5.2).

Taulukko 5.2

Päättäneen kuntoutuksen hinta pääasiallisen kuntoutustoimenpiteen mukaan vuonna 2016

Kuntoutustoimenpide	Kuntoutustoimenpiteen keskimääräinen hinta sisältäen palvelu- ja toimeentulokorvauksen
Selvitys	8 900
Työpaikkakuntoutus	9 800
Koulutus	42 100
Muu kuntoutus	10 000

Taulukossa pääasiallinen kuntoutusmuoto on työpaikkakuntoutus, jos henkilön kuntoutusohjelmaan kuului esimerkiksi selvitystä ja työkokeilua. Jos henkilö oli saanut työpaikkakuntoutusta ja koulutusta sekä muuta kuntoutusta, katsottiin hänet koulutusta saaneeksi.

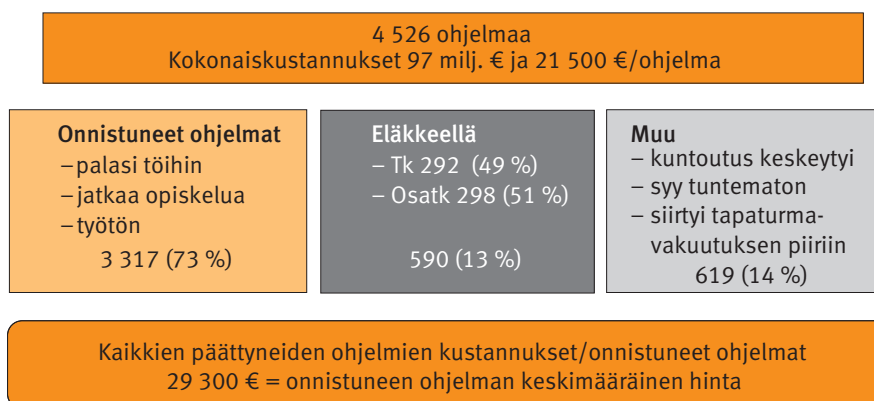
5.3.1 Kuntoutusta itse hakeneiden ja työkyvyttömyyseläkeratkaisun yhteydessä kuntoutusoikeuden saaneiden päättäneen kuntoutuksen hinta

Kuntoutusta itse hakeneiden päättäneiden kuntoutusohjelmien keskimääräinen kustannus oli 21 500 euroa. Onnistuneen kuntoutuksen hinta oli 29 300 euroa (kuvio 5.8).

Työkyvyttömyyseläkepäätöksen yhteydessä kuntoutusoikeuden saaneiden päättäneen kuntoutusohjelman keskimääräinen kustannus oli selvästi pienempi kuin kuntoutusta itse hakeneilla, 5 300 euroa. Onnistuneen kuntoutuksen hinta oli 10 800 euroa (kuvio 5.9).

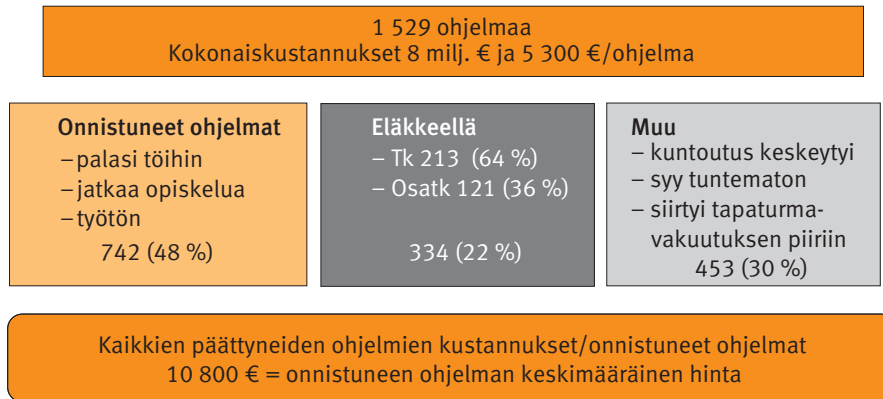
Kuvio 5.8

Vuonna 2016 kuntoutusta itse hakeneiden päättäneet kuntoutusohjelmat *)

Kuvio 5.9

Vuonna 2016 työkyvyttömyyseläkepäättöksen saaneiden kuntoutujien päätyneet kuntoutusohjelmat *)

5.4 Vuonna 2012 kuntoutuksensa päättäneiden seuranta

Työeläkekuntoutusta pidetään onnistuneena, jos työssä pysytään riittävän pitkään ja näin myöhennetään eläkkeelle siirtymistä. Eläketurvakeskuksen rekisteritietojen avulla voidaan vuosittain seurata kuntoutujan työ-/eläketilannetta. Seurannassa tarkastellaan vuonna 2012 kuntoutuksensa päättäneiden tilannetta heti kuntoutuksen päätyttyä ja tilannetta kolmen vuoden jälkeen.

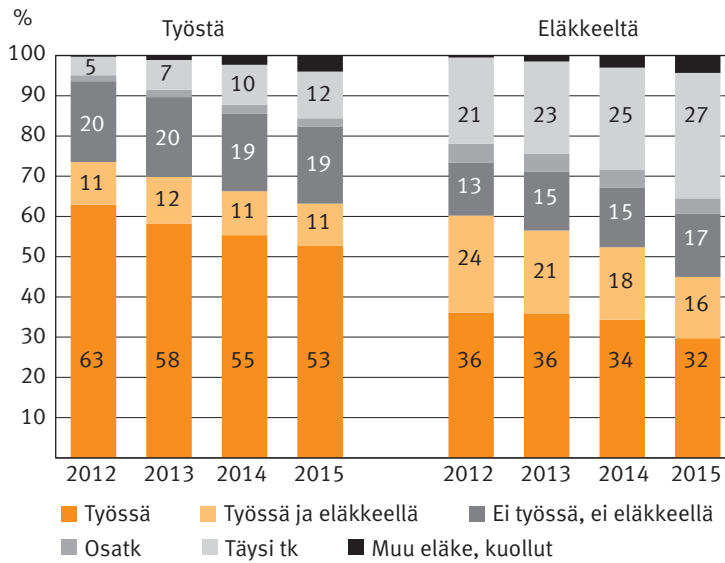
Vuonna 2012 kuntoutuksen päätti 5 358 henkilöä. Näistä 70 prosenttia oli kuntoutuksen jälkeen työelämässä joko kokopäiväisesti tai työssäkäyvinä eläkeläisinä. Joka yhdeksäs kuntoutuja päätyi eläkkeelle, joko osatyökyvyttömyys- tai täydelle työkyvyttömyyseläkkeelle. Työelämän ulkopuolelle joko työttömäksi tai opiskelijaksi jäi joka kuudes. Kolmen vuoden kuluttua kuntoutuksen päättymisestä työelämässä olevien joukko supistui lähes 11 prosenttiyksikköä ja vastaavasti eläkkeelle siirtyneiden joukko kasvoi 9 prosenttiyksikköä.

Tausta: työstä tai eläkkeeltä

Kuntoutujan taustan merkitys näkyy myös kuntoutuksen seurannassa. Vuonna 2012 kuntoutuksensa päättäneistä 74 prosenttia oli työelämässä ja 26 prosenttia eläkkeellä aloittaessaan kuntoutuksen. Työelämästä kuntoutukseen hakeutuneet sijoittuivat kuntoutuksen päätyessä paremmin työelämään ja täydelle työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyi vähemmän kuin eläketaustaisten ryhmässä (kuvio 5.10). Eläketaustaisissa oli puolestaan enemmän työssäkäyviä eläkeläisiä, joiden osuus kuitenkin laski kolmen vuoden aikana 24 prosentista 16 prosenttiin. Eläketaustaisten päätoimisesti työssä olevien joukko pysyi varsin vakaana kolmen vuoden seuranta-aikana. Vastaavasti työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden osuus kasvoi tässä ryhmässä 27 prosenttiin.

Kuvio 5.10

Vuonna 2012 kuntoutuksensa päättäneiden työssä pysyvyys taustan mukaan

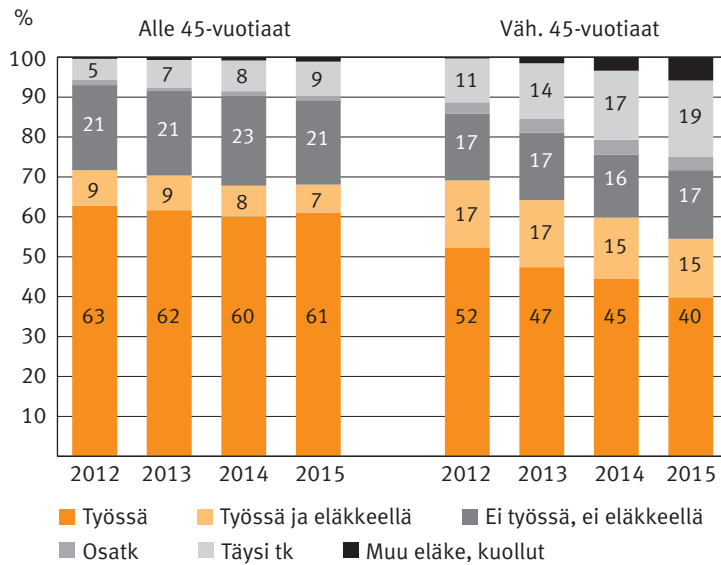
Ikä

Vuonna 2012 kuntoutuksensa päättäneistä 34 prosenttia oli alle 45-vuotiaita ja vähintään 45 vuotta täyttäneitä 66 prosenttia.

Iän suhteen oli eroavaisuuksia työhön sijoittumisen ja eläkkeelle siirtymisen osalta (kuvio 5.11). Alle 45-vuotiaat olivat kolmen seurantavuoden ajan vanhempaa ikäryhmää vakaammin kiinni työelämässä joko kokopäiväisesti tai työssäkäyvinä eläkeläisinä. Lähes 70 prosenttia alle 45-vuotiaista oli työssä vielä kolmen vuoden jälkeen. Vähintään 45 vuotta täyttäneistä työssä olevien joukko laski kolmen vuoden aikana 69 prosentista 14 prosenttiyksikköä ja osa heistä siirtyi täydelle työkyvyttömyyseläkkeelle tai muulle eläkkeelle.

Kuvio 5.11

Vuonna 2012 kuntoutuksensa päättäneiden työssä pysyvyys iän suhteen

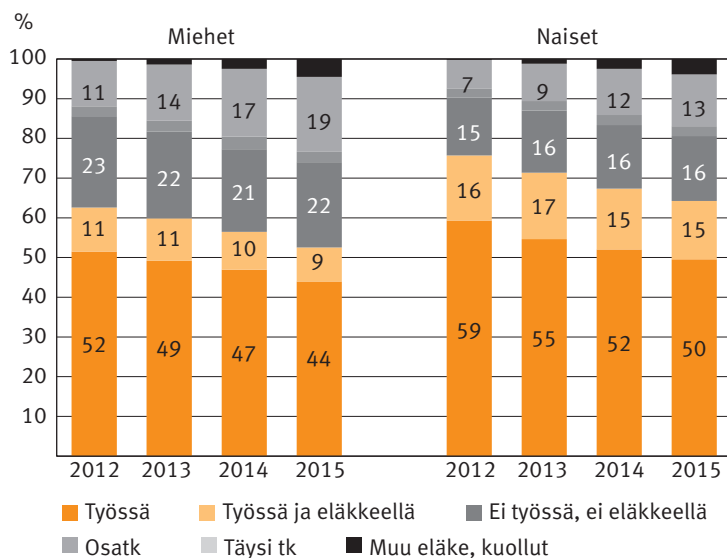

Sukupuoli

Vuonna 2012 kuntoutuksensa päättäneistä 56 prosenttia oli naisia. Kuntoutuksen jälkeen naiset olivat miehiä vahvemmin työelämässä kiinni (kuvio 5.12). Naisista 75 prosenttia ja miehistä 63 prosenttia oli kokopäiväisesti töissä tai teki eläkkeen rinnalla töitä. Kolmen vuoden päästä kuntoutuksen päättymisestä naisista 65 prosenttia ja miehistä 53 prosenttia oli kiinni työelämässä. Miehet siirtyivät naisia useammin täydelle työkyvyttömyyseläkkeelle.

Kuvio 5.12

Vuonna 2012 kuntoutuksensa päättäneiden työssä pysyvyys sukupuolen mukaan

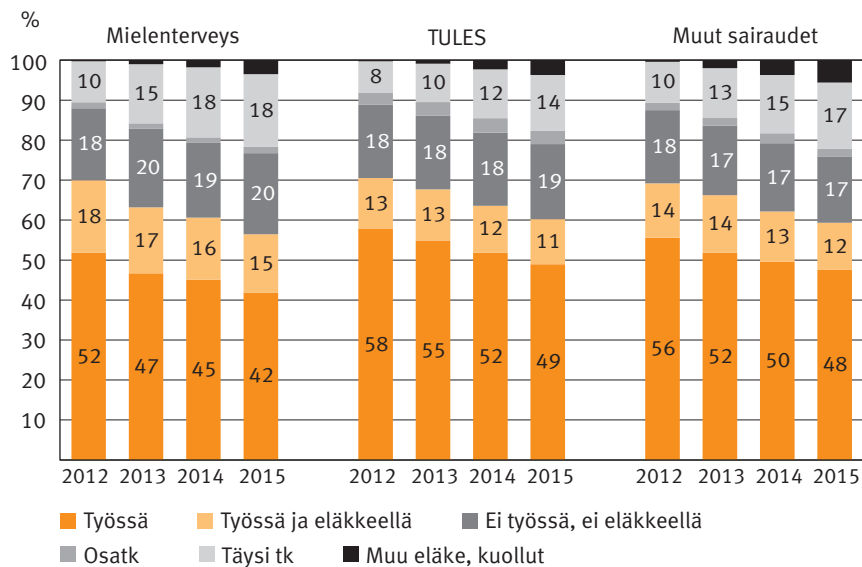
Diagnoosi

Vuonna 2012 kuntoutuksensa päättäneistä yli puolella oli diagnoosina jokin tuki- ja liikuntaelinten sairaus, joka viidennellä mielenterveyden häiriö ja loput luokiteltiin muihin sairauksiin.

Kuntoutuksen päättyessä ja kolmen seurantavuoden jälkeen näiden kolmen sairausryhmän välillä ei ollut suuria eroja työhönsijoittumisen suhteen (kuvio 5.13). Kuntoutuksen jälkeen kuntoutujista keskimäärin 70 prosenttia oli työelämässä kiinni joko kokopäiväisesti tai työssäkäyvinä eläkeläisinä. Kolmen vuoden aikana työssä olevien joukko supistui noin 10 prosenttiyksikköä. Eläkkeen rinnalla työtä tekevien osuudet pysyivät vakaina. Täydelle työkyvyttömyyseläkkeelle ja muulle eläkkeelle siirtyneiden osuudet kasvoivat näissä sairausryhmissä kolmen seurantavuoden aikana.

Kuvio 5.13

Vuonna 2012 kuntoutuksensa päättäneiden työssä pysyvyys diagnoosin suhteen

TAULUKOIDEN KUVAUS JA KÄYTETYT KÄSITTEET

Kuvaus

Kuntoutuspäätökset (taulukko 1)

Taulukko kuvaa tilastojaksolla annettuja kuntoutuspäätöksiä, myöntöjä ja hylkäyksiä kuntoutustaustan, iän ja sukupuolen mukaan. Taulukossa ei ole mukana työkyvyttömyyseläkehakemuksen käsittelyn yhteydessä annetut ennakkopäätökset. Työkyvyttömyyseläkeratkaisun yhteydessä annettuja kuntoutuksen ennakkopäätöksiä on käsitelty raportin osassa 3.1.

Taulukon tiedot perustuvat Eläketurvakeskuksen eläkerekisteritietoihin.

Kuntoutusta saaneet ja kuntoutuskustannukset (taulukko 2)

Taulukko kuvaa tilastojaksen aikana kuntoutuspalveluja saaneita henkilöitä, toteutuneita kuntoutuspalvelukuluja palvelulajeittain. Kuntoutujalle pakolliseksi säädetyt tapaturmavakuutusmaksut eivät kaikilta työeläkelaitoksilta sisälly palvelukuluihin. Näiden laitosten tapaturmavakuutuskustannus on ilmoitettu taulukon selitteessä. Taulukossa on lisäksi tietoa kuntoutusajan toimeentulokorvausta saaneista ja -kustannuksista. Toimeentulokorvauksella tarkoitetaan kuntoutusrahaa, osakuntoutusrahaa, harkinnanvaraista kuntoutusavustusta tai kuntoutuskorotusta.

Kuntoutustuelta tulevan toimeentulokorvaus sisältää kuntoutuskorotuksen, ei eläkkeen määrää. Taulukon tiedot perustuvat sekä laitoksilta suoraan kerättäviin tietoihin että Eläketurvakeskuksen eläkerekisteritietoihin.

Päätyneet kuntoutuspalveluohjelmat ja niistä kuntoutusohjelman aikana muodostuneet kokonaiskustannukset kuntoutuspalvelulajeittain ja loppustatuksen mukaan luokiteltuna (taulukko 3)

Taulukko kuvaa tilastojaksolla päätyneitä kuntoutusohjelmia, muodostuneita kustannuksia henkilön koko kuntoutusprosessin ajalta sekä kuntoutuksen välitöntä tulosta, mihin kuntoutusohjelma päättyi.

Kuntoutustuelta tulevan toimeentulokorvaus sisältää kuntoutuskorotuksen, ei eläkkeen määrää. Taulukon tiedot perustuvat sekä laitoksilta suoraan kerättäviin tietoihin että Eläketurvakeskuksen eläkerekisteritietoihin.

Kuntoutusajan toimeentulokorvaus (taulukot 4–7)

Taulukoissa kuvataan kuntoutusajan toimeentulokorvausta saaneita, toimeentulokorvausta iän, sukupuolen, sektorin ja sairausryhmän mukaan.

Kuntoutustuelta tulevan toimeentulokorvaus sisältää kuntoutuskorotuksen, ei eläkkeen määrää. Taulukkojen tiedot perustuvat Eläketurvakeskuksen eläkerekisteritietoihin.

Käsitteet

Kuntoutujan tausta

Kuntoutujan taustalla tarkoitetaan sitä kuntoutujan elämäntilannetta, mikä hänellä oli ha-
kiessaan kuntoutusta eli saiko henkilö eläkettä vai ei. **Eläkkeellä oleva** kuntoutuja saa lä-
hinnä kuntoutustukea, mutta periaatteessa muukin eläke on mahdollinen. **Ei-eläkkeellä
oleva** kuntoutuja on joko työssä tai työttömänä. Pitkäaikaistyöttömät ja työttömyyseläk-
keellä olevat eivät kuitenkaan kuulu työeläkekuntoutuksen piiriin.

Toimeentulokorvaus

Kuntoutujalle maksetaan kuntoutuksenajalta toimeentulokorvauksena joko kuntoutusra-
haa, osakuntoutusrahaa, harkinnanvaraista kuntoutusavustusta, kuntoutustukea tai kun-
toutuskorotusta. Toimeentulokäsitteiden tarkempi sisältö löytyy sivuilta 9–10.

Palvelukulut

Palvelukulut ovat eläkelaitokselle varsinaisesta kuntoutustoiminnasta aiheutuneita kulu-
ja. Tällaisia kuluja ovat esimerkiksi erilaiset selvitykset, koulutuskulut, elinkeinotuet tai
apuvälineet.

Kuntoutusta itse hakenut

Henkilö on itse hakenut kuntoutusta kuntoutuslomakkeella.

Työkyvyttömyyseläkeratkaisun yhteydessä kuntoutusoikeuden saanut

Henkilö on saanut työkyvyttömyyseläkeratkaisun yhteydessä ennakkopäätöksen kuntou-
tukseen, jos kuntoutuksen edellytykset täyttyvät. Hylkäyspäätöstä kuntoutuksesta ei anneta

Loppustatus

Loppustatuksella tarkoitetaan sitä tilannetta, mihin kuntoutusohjelma johti. Taulukoissa
käytettyjä loppustatuksia ovat

- palasi työhön
- kuntoutui muuten: henkilö jatkaa opiskelua kuntoutuksen jälkeen tai jäi työttömäksi
- osatyökyvyttömyyseläke
- työkyvyttömyyseläke
- tehtiin vain selvitys: henkilölle tehtiin vain toimeksianto, selvitys kuntoutussuun-
nitelman laatimista varten ja itse kuntoutus päättyi tähän
- muu: esimerkiksi kuntoutus jäi kesken, henkilö on kuollut, henkilö on siirtynyt ta-
paturma tai liikennevakuutuksen piiriin tai päättymissyytä ei tiedetä
- työssä ja eläkkeellä: henkilö tekee eläkkeen rinnalla töitä. Eläke voi olla osatyöky-
vyttömyyseläke, täysi työkyvyttömyyseläke tai jokin muu eläke
- työssä: henkilö on pelkästään työssä ei eläkkeellä

- ei työssä, ei eläkkeellä: henkilö on työtön tai opiskelee
- osatk, täysi tk: henkilö on pelkästään osatyökyvyttömyys- tai täydellä työkyvyttömyyseläkkeellä, ei työssä
- muu eläke: esim. vanhuuseläke.

Taulukoissa käytetyt symbolit

Toimeentulokorvaus: kuntoutusraha, osakuntoutusraha, harkinnanvarainen kuntoutusavustus tai kuntoutuskorotus

- ei ilmoitettavaa
- · tietoa ei julkaista tapausten vähäisyyden takia

1. Vuoden 2016 aikana annetut kuntoutuspäätökset

Päätökset vuonna 2016						
	Myöntö	Myöntö %	Hylkäys	Hylkäys %	Kaikki	
Kaikki						
Työelämästä						
-34	1 059	65,2	564	34,8	1 623	
35-44	1 728	77,8	493	22,2	2 221	
45-54	2 498	82,5	531	17,5	3 029	
55-64	1 594	89,9	179	10,1	1 773	
Yhteensä	6 879	79,6	1 767	20,4	8 646	
Kuntoutustuelta						
-34	192	87,7	27	12,3	219	
35-44	410	89,5	48	10,5	458	
45-54	748	91,4	70	8,6	818	
55-64	527	92,6	42	7,4	569	
Yhteensä	1 877	90,9	187	9,1	2 064	
Kaikki yhteensä	8 756	81,8	1 954	18,2	10 710	
Miehet						
Työelämästä						
-34	508	69,2	226	30,8	734	
35-44	739	80,7	177	19,3	916	
45-54	1 149	85,7	191	14,3	1 340	
55-64	737	91,2	71	8,8	808	
Yhteensä	3 133	82,5	665	17,5	3 798	
Kuntoutustuelta						
-34	85	86,7	13	13,3	98	
35-44	166	88,3	22	11,7	188	
45-54	320	92,5	26	7,5	346	
55-64	229	93,1	17	6,9	246	
Yhteensä	800	91,1	78	8,9	878	
Miehet yhteensä	3 933	84,1	743	15,9	4 676	
Naiset						
Työelämästä						
-34	551	62,0	338	38,0	889	
35-44	989	75,8	316	24,2	1 305	
45-54	1 349	79,9	340	20,1	1 689	
55-64	857	88,8	108	11,2	965	
Yhteensä	3 746	77,3	1 102	22,7	4 848	
Kuntoutustuelta						
-34	107	88,4	14	11,6	121	
35-44	244	90,4	26	9,6	270	
45-54	428	90,7	44	9,3	472	
55-64	298	92,3	25	7,7	323	
Yhteensä	1 077	90,8	109	9,2	1 186	
Naiset yhteensä	4 823	79,9	1 211	20,1	6 034	

2. Vuoden 2016 aikana työeläkekuntoutusta saaneet ja kuntoutuskustannukset

	Ammatillinen kuntoutus				Kaikki yhteensä	
	Henkilöt	Kuntoutus- palvelukulut	Henkilöt	Toimeentulo- korvaus	Henkilöt	Kaikki kustannukset
	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€
Kaikki						
Työelämästä						
–34	1 646	2 660 736	1 553	19 764 279	1 854	22 425 030
35–44	2 980	4 686 885	2 733	33 021 858	3 318	37 708 776
45–54	3 985	6 229 118	3 487	35 116 157	4 474	41 345 275
55–64	2 132	2 136 947	1 941	15 093 100	2 509	17 230 047
Yhteensä	10 743	15 713 685	9 714	102 995 394	12 155	118 709 128
Kuntoutustuelta						
–34	319	505 185	273	1 987 931	360	2 493 116
35–44	778	1 135 986	647	5 114 587	861	6 250 573
45–54	1 322	1 886 022	1 007	6 869 411	1 447	8 758 320
55–64	780	766 203	616	2 477 551	889	3 243 754
Yhteensä	3 199	4 293 397	2 543	16 449 479	3 557	20 745 763
Kaikki yhteensä	13 942	20 007 083 *)	12 257	119 444 873	15 712	139 454 891
Miehet						
Työelämästä						
–34	809	1 518 791	790	11 526 772	937	13 045 578
35–44	1 417	2 707 893	1 312	19 367 296	1 605	22 075 222
45–54	1 830	3 568 558	1 612	20 383 240	2 080	23 951 798
55–64	939	1 249 475	874	8 744 819	1 155	9 994 294
Yhteensä	4 995	9 044 717	4 588	60 022 127	5 777	69 066 892
Kuntoutustuelta						
–34	147	287 267	131	1 035 359	167	1 322 626
35–44	321	623 962	281	2 884 633	366	3 508 595
45–54	544	965 450	426	3 791 571	611	4 757 021
55–64	293	438 861	242	1 355 184	346	1 794 045
Yhteensä	1 305	2 315 540	1 080	9 066 747	1 490	11 382 287
Miehet yhteensä	6 300	11 360 257	5 668	69 088 873	7 267	80 449 179
Naiset						
Työelämästä						
–34	837	1 141 945	763	8 237 507	917	9 379 452
35–44	1 563	1 978 992	1 421	13 654 563	1 713	15 633 555
45–54	2 155	2 660 560	1 875	14 732 917	2 394	17 393 477
55–64	1 193	887 472	1 067	6 348 281	1 354	7 235 753
Yhteensä	5 748	6 668 968	5 126	42 973 267	6 378	49 642 235
Kuntoutustuelta						
–34	172	217 918	142	952 571	193	1 170 489
35–44	457	512 024	366	2 229 954	495	2 741 978
45–54	778	920 572	581	3 077 840	836	4 001 299
55–64	487	327 342	374	1 122 367	543	1 449 709
Yhteensä	1 894	1 977 857	1 463	7 382 733	2 067	9 363 477
Naiset yhteensä	7 642	8 646 825	6 589	50 356 000	8 445	59 005 712

*) Kuntoutuspalvelukuluista puuttuvat kuntoutujalle pakolliseksi säädetty tapaturmavakuutusmaksut 697 000 €. Osalla työeläkelaitok-
sista tapaturmavakuutusmaksukulut sisältyvät yksilötasolla kuntoutuspalvelukuluihin. Henkilö esiintyy taulukossa vain yhden kerran.
Luvut ovat yhteenlaskettavia.

2.1 Vuoden 2016 aikana kuntoutuspalveluja saaneet ja kuntoutuspalvelukulut

	Kuntoutuspalvelulajit								Kaikki yhteensä	
	Selvitys		Työpaikka-kuntoutus		Koulutus		Muu työkykyä tukeva kuntoutus		HIö	Kuntoutus-palvelu-kulut
	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€
Kaikki										
Työelämästä										
-34	635	1 266 686	617	160 932	919	1 207 197	11	25 921	1 646	2 660 736
35-44	1 195	2 335 051	1 278	340 140	1 505	1 981 374	20	30 319	2 980	4 686 885
45-54	1 857	3 606 514	2 091	503 200	1 433	2 041 591	33	77 813	3 985	6 229 118
55-64	805	1 457 403	1 438	258 100	339	397 066	16	24 377	2 132	2 136 947
Yhteensä	4 492	8 665 655	5 424	1 262 373	4 196	5 627 228	80	158 429	10 743	15 713 685
Kuntoutustuelta										
-34	162	315 956	124	30 586	131	158 558	2	..	319	505 185
35-44	392	682 448	348	93 549	297	348 754	5	11 236	778	1 135 986
45-54	766	1 282 479	564	127 685	369	450 418	11	25 441	1 322	1 886 022
55-64	342	509 123	500	140 386	86	85 639	10	31 055	780	766 203
Yhteensä	1 662	2 790 006	1 536	392 206	883	1 043 370	28	67 816	3 199	4 293 397
Kaikki yhteensä	6 154	11 455 660	6 960	1 654 579	5 079	6 670 598	108	226 245	13 942	20 007 083^{*)}
Miehet										
Työelämästä										
-34	312	715 535	260	87 767	490	694 697	9	20 792	809	1 518 791
35-44	625	1 374 526	537	209 357	780	1 103 625	13	20 385	1 417	2 707 893
45-54	937	1 982 266	861	320 010	718	1 215 657	20	50 624	1 830	3 568 558
55-64	427	843 181	562	146 156	189	242 864	13	17 275	939	1 249 475
Yhteensä	2 301	4 915 508	2 220	763 291	2 177	3 256 843	55	109 076	4 995	9 044 717
Kuntoutustuelta										
-34	81	182 773	53	16 736	58	87 758	-	-	147	287 267
35-44	172	388 100	132	44 611	139	180 015	4	11 236	321	623 962
45-54	331	628 290	223	79 047	164	233 390	8	24 723	544	965 450
55-64	169	276 756	154	100 227	49	60 423	6	1 455	293	438 861
Yhteensä	753	1 475 919	562	240 622	410	561 586	18	37 414	1 305	2 315 540
Miehet yhteensä	3 054	6 391 427	2 782	1 003 913	2 587	3 818 429	73	146 489	6 300	11 360 257
Naiset										
Työelämästä										
-34	323	551 151	357	73 166	429	512 499	2	..	837	1 141 945
35-44	570	960 525	741	130 783	725	877 750	7	9 934	1 563	1 978 992
45-54	920	1 624 248	1 230	183 190	715	825 933	13	27 189	2 155	2 660 560
55-64	378	614 223	876	111 944	150	154 203	3	7 102	1 193	887 472
Yhteensä	2 191	3 750 147	3 204	499 082	2 019	2 370 385	25	49 354	5 748	6 668 968
Kuntoutustuelta										
-34	81	133 183	71	13 850	73	70 800	2	..	172	217 918
35-44	220	294 348	216	48 937	158	168 739	1	..	457	512 024
45-54	435	654 189	341	48 637	205	217 029	3	718	778	920 572
55-64	173	232 367	346	40 159	37	25 217	4	29 600	487	327 342
Yhteensä	909	1 314 087	974	151 584	473	481 784	10	30 403	1 894	1 977 857
Naiset yhteensä	3 100	5 064 234	4 178	650 666	2 492	2 852 169	35	79 756	7 642	8 646 825

*) Kuntoutuspalvelukuluista puuttuvat kuntoutujalle pakolliseksi säädetyt tapaturmavakuutusmaksut 697 000 €. Osalla työeläkelaitok-sista tapaturmavakuutusmaksukulut sisältyvät yksilötasolla kuntoutuspalvelukuluihin. Henkilö esiintyy taulukossa vain yhden kerran. Luvut ovat yhteenlaskettavia.

3a. Vuoden 2016 aikana päättyneet kuntoutusohjelmat ja kuntoutuskustannukset loppustatuksen mukaan, molemmat sukupuolet

	Ammatillinen kuntoutus				Kaikki yhteensä	
	Henkilöt	Kuntoutus- palvelukulut	Henkilöt	Toimeentulo- korvaus	Henkilöt	Kaikki kustannukset
	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€
Työelämästä						
– palasi töihin						
–34	318	635 506	352	9 270 465	357	9 905 971
35–44	670	1 350 068	726	21 903 077	742	23 253 145
45–54	980	1 721 012	1 061	22 358 309	1 086	24 079 321
55–64	577	660 777	668	9 314 620	683	9 975 397
Yhteensä	2 545	4 367 362	2 807	62 846 472	2 868	67 213 834
– kuntoutui muuten						
–34	38	77 280	37	704 825	40	782 105
35–44	66	154 186	69	1 644 859	75	1 799 045
45–54	149	435 051	153	2 655 210	166	3 090 261
55–64	92	216 177	92	1 100 143	98	1 316 320
Yhteensä	345	882 693	351	6 105 037	379	6 987 730
– myönnetty eläke						
–34	14	24 347	16	208 829	19	233 176
35–44	34	35 825	39	575 715	44	611 540
45–54	106	161 359	113	1 464 042	134	1 625 401
55–64	212	204 802	240	2 220 155	272	2 424 957
Yhteensä	366	426 333	408	4 468 741	469	4 895 074
– tehtiin vain selvitys						
–34	54	65 572	19	155 790	54	221 362
35–44	106	89 953	47	332 925	108	422 878
45–54	211	251 872	106	917 715	212	1 169 587
55–64	120	81 053	61	469 485	122	550 538
Yhteensä	491	488 450	233	1 875 915	496	2 364 365
– muu						
–34	43	63 487	38	661 887	75	725 374
35–44	98	161 430	92	1 918 193	165	2 079 623
45–54	158	238 559	154	2 135 739	255	2 374 298
55–64	119	70 976	120	1 266 876	206	1 337 852
Yhteensä	418	534 453	404	5 982 696	701	6 517 149
Kuntoutustuelta						
– palasi töihin						
–34	56	125 785	64	991 101	65	1 116 886
35–44	152	336 022	170	3 947 769	171	4 283 791
45–54	241	410 375	266	4 243 648	269	4 654 023
55–64	166	185 056	179	1 681 701	184	1 866 757
Yhteensä	615	1 057 238	679	10 864 220	689	11 921 458
– kuntoutui muuten						
–34	5	10 593	6	117 097	7	127 690
35–44	24	52 971	25	387 522	27	440 493
45–54	43	97 020	46	476 430	47	573 450
55–64	38	84 741	39	262 696	42	347 437
Yhteensä	110	245 325	116	1 243 745	123	1 489 070
– myönnetty eläke						
–34	19	48 395	22	89 793	27	138 188
35–44	70	142 480	75	611 991	89	754 471
45–54	111	153 987	120	1 217 765	152	1 374 622
55–64	128	147 441	147	839 483	187	986 924
Yhteensä	328	492 304	364	2 759 033	455	3 254 207
– tehtiin vain selvitys						
–34	18	20 848	8	17 533	18	38 381
35–44	50	31 721	31	97 302	51	129 023
45–54	137	111 726	76	386 244	138	497 970
55–64	75	60 449	33	98 081	75	158 530
Yhteensä	280	224 743	148	599 159	282	823 902
– muu						
–34	16	15 768	12	161 002	33	176 770
35–44	36	43 606	39	318 208	74	361 814
45–54	74	91 001	58	854 513	126	945 514
55–64	56	30 042	57	431 520	138	461 562
Yhteensä	182	180 417	166	1 765 243	371	1 945 660
Kaikki yhteensä	5 606	8 899 318	5 600	96 380 769	6 751	105 282 957

3a.1 Vuoden 2016 aikana päättyneet kuntoutuspalveluohjelmat ja -palvelukulut loppustatuksen mukaan, molemmat sukupuolet

	Kuntoutuspalvelulajit								Kaikki yhteensä	
	Selvitys		Työpaikka-kuntoutus		Koulutus		Muu työkykyä tukeva kuntoutus		HLö	Kuntoutus-palvelu-kulut
	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€
Työelämästä										
– palasi töihin										
–34	82	206 620	177	68 082	155	350 081	6	10 724	318	635 506
35–44	191	525 116	366	104 121	328	688 215	15	32 616	670	1 350 068
45–54	293	718 065	659	207 975	340	741 142	16	53 830	980	1 721 012
55–64	116	279 542	458	106 218	95	247 397	8	27 621	577	660 777
Yhteensä	682	1 729 342	1 660	486 396	918	2 026 834	45	124 790	2 545	4 367 362
– kuntoutui muuten										
–34	19	49 351	19	4 919	11	23 009	-	-	38	77 280
35–44	36	97 398	37	11 529	22	45 259	-	-	66	154 186
45–54	103	341 641	88	47 141	34	44 636	3	1 632	149	435 051
55–64	62	177 983	56	22 550	12	15 644	-	-	92	216 177
Yhteensä	220	666 373	200	86 139	79	128 549	3	1 632	345	882 693
– myönnetty eläke										
–34	7	15 783	8	7 631	2	..	-	-	14	24 347
35–44	10	24 296	28	5 777	3	2 210	1	..	34	35 825
45–54	54	119 561	69	20 987	11	20 142	2	..	106	161 359
55–64	73	155 637	158	38 698	7	10 467	-	-	212	204 802
Yhteensä	144	315 276	263	73 093	23	33 753	3	4 211	366	426 333
– tehtiin vain selvitys										
–34	54	65 572	-	-	-	-	-	-	54	65 572
35–44	99	87 858	6	1 815	1	..	1	..	106	89 953
45–54	199	233 267	13	6 123	8	12 481	-	-	211	251 872
55–64	114	79 582	6	662	1	..	1	..	120	81 053
Yhteensä	466	466 279	25	8 601	10	12 512	2	..	491	488 450
– muu										
–34	12	38 269	18	4 591	21	20 628	-	-	43	63 487
35–44	45	107 192	46	11 684	34	40 984	3	1 570	98	161 430
45–54	69	162 560	76	18 820	36	51 134	3	6 045	158	238 559
55–64	27	46 939	80	7 231	17	16 806	1	..	119	70 976
Yhteensä	153	354 960	220	42 325	108	129 553	7	7 615	418	534 453
Kuntoutustuelta										
– palasi töihin										
–34	19	66 331	24	12 120	25	47 333	-	-	56	125 785
35–44	47	133 225	97	33 170	58	159 403	3	10 223	152	336 022
45–54	73	181 557	150	45 344	87	177 633	3	5 841	241	410 375
55–64	35	99 475	137	32 047	25	50 523	2	..	166	185 056
Yhteensä	174	480 588	408	122 682	195	434 894	8	19 074	615	1 057 238
– kuntoutui muuten										
–34	3	6 140	2	..	2	..	-	-	5	10 593
35–44	12	30 573	12	4 425	5	17 973	-	-	24	52 971
45–54	28	66 329	30	10 780	9	19 911	-	-	43	97 020
55–64	21	51 718	26	12 234	6	20 789	-	-	38	84 741
Yhteensä	64	154 760	70	27 767	22	62 797	-	-	110	245 325
– myönnetty eläke										
–34	13	38 892	10	4 469	4	5 034	-	-	19	48 395
35–44	32	91 528	40	19 925	11	31 027	-	-	70	142 480
45–54	57	125 084	65	17 219	6	9 263	1	..	111	153 987
55–64	55	114 608	85	21 810	12	10 774	1	..	128	147 441
Yhteensä	157	370 112	200	63 424	33	56 099	2	..	328	492 304
– tehtiin vain selvitys										
–34	17	20 848	1	..	1	..	-	-	18	20 848
35–44	46	30 855	-	-	3	866	-	-	50	31 721
45–54	130	107 287	4	1 989	4	2 449	-	-	137	111 726
55–64	72	57 330	1	..	3	2 978	-	-	75	60 449
Yhteensä	265	216 321	6	2 129	11	6 293	-	-	280	224 743
– muu										
–34	10	13 028	8	1 110	3	1 630	-	-	16	15 768
35–44	15	24 149	16	2 558	8	12 778	2	..	36	43 606
45–54	36	65 305	27	5 525	14	19 977	1	..	74	91 001
55–64	15	25 539	38	3 679	4	824	1	..	56	30 042
Yhteensä	76	128 022	89	12 872	29	35 208	4	4 315	182	180 417
Kaikki yhteensä	2 380	4 882 033	3 119	925 428	1 406	2 926 492	73	165 365	5 606	8 899 318

3b. Vuoden 2016 aikana päättyneet kuntoutusohjelmat ja kuntoutuskustannukset loppustatuksen mukaan, miehet

	Ammatillinen kuntoutus				Kaikki yhteensä	
	Henkilöt		Toimeentulo-		Henkilöt	Kaikki kustannukset
	Kuntoutus-	korvaus	Henkilöt	€		
Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€	
Työelämästä						
– palasi töihin						
–34	156	439 937	171	5 971 345	175	6 411 282
35–44	311	829 010	336	13 224 209	347	14 053 219
45–54	383	909 952	422	11 972 789	435	12 882 741
55–64	229	388 488	283	5 105 712	292	5 494 200
Yhteensä	1 079	2 567 387	1 212	36 274 056	1 249	38 841 443
– kuntoutui muuten						
–34	23	64 818	22	465 358	24	530 176
35–44	35	89 111	35	988 889	38	1 078 000
45–54	70	260 850	69	1 212 319	79	1 473 169
55–64	45	88 260	46	543 478	48	631 738
Yhteensä	173	503 038	172	3 210 044	189	3 713 082
– myönnetty eläke						
–34	5	4 632	7	103 896	9	108 528
35–44	16	16 519	19	310 513	23	327 032
45–54	55	89 041	54	765 907	68	854 948
55–64	122	144 444	130	1 287 777	157	1 432 221
Yhteensä	198	254 637	210	2 468 093	257	2 722 730
– tehtiin vain selvitys						
–34	17	35 318	2	..	17	97 351
35–44	54	59 632	15	177 636	56	237 268
45–54	93	137 334	33	387 495	93	524 829
55–64	55	50 699	18	187 293	56	237 992
Yhteensä	219	282 982	68	814 456	222	1 097 438
– muu						
–34	15	31 688	16	292 740	34	324 428
35–44	45	93 407	39	1 082 149	79	1 175 556
45–54	69	107 910	65	1 124 986	120	1 232 896
55–64	49	48 021	50	657 830	97	705 851
Yhteensä	178	281 026	170	3 157 705	330	3 438 731
Kuntoutustuelta						
– palasi töihin						
–34	27	71 845	31	575 341	32	647 186
35–44	72	208 997	84	2 657 247	84	2 866 244
45–54	100	216 157	116	2 364 377	117	2 580 534
55–64	47	139 417	51	1 035 771	55	1 175 188
Yhteensä	246	636 416	282	6 632 737	288	7 269 153
– kuntoutui muuten						
–34	4	10 093	3	82 649	4	92 742
35–44	12	31 868	12	310 455	12	342 323
45–54	23	50 616	23	267 931	24	318 547
55–64	20	54 478	20	131 886	22	186 364
Yhteensä	59	147 056	58	792 922	62	939 978
– myönnetty eläke						
–34	8	27 098	9	54 310	13	81 408
35–44	27	75 634	29	269 076	36	344 710
45–54	50	91 528	50	650 507	72	742 035
55–64	73	95 497	81	501 839	107	597 336
Yhteensä	158	289 757	169	1 475 731	228	1 765 488
– tehtiin vain selvitys						
–34	5	4 707	1	..	5	5 396
35–44	13	12 206	4	23 911	14	36 117
45–54	54	62 812	12	130 363	55	193 175
55–64	27	31 430	6	15 017	27	46 447
Yhteensä	99	111 155	23	169 981	101	281 136
– muu						
–34	6	10 950	3	38 923	15	49 873
35–44	10	20 036	11	157 091	31	177 127
45–54	29	41 862	20	429 311	63	471 173
55–64	14	15 227	12	206 778	66	222 005
Yhteensä	59	88 075	46	832 103	175	920 178
Miehet yhteensä	2 429	5 161 530	2 371	54 476 083	3 057	59 637 613

3b.1 Vuoden 2016 aikana päättyneet kuntoutuspalveluohjelmat ja -palvelukulut loppustatuksen mukaan, miehet

	Kuntoutuspalvelulajit								Kaikki yhteensä	
	Selvitys		Työpaikka-kuntoutus		Koulutus		Muu työkykyä tukeva kuntoutus		HLö	Kuntoutus-palvelu-kulut
	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€
Työelämästä – palasi töihin										
-34	47	115 263	83	46 419	88	267 531	6	10 724	156	439 937
35-44	120	339 838	146	69 185	174	405 796	8	14 191	311	829 010
45-54	165	390 052	235	130 337	163	356 541	11	33 022	383	909 952
55-64	67	157 872	166	72 477	48	138 632	6	19 507	229	388 488
Yhteensä	399	1 003 025	630	318 419	473	1 168 500	31	77 444	1 079	2 567 387
- kuntoutui muuten										
-34	14	39 030	12	4 040	7	21 748	-	-	23	64 818
35-44	21	58 898	19	7 764	10	22 449	-	-	35	89 111
45-54	59	207 560	42	36 495	11	16 322	2	..	70	260 850
55-64	28	74 446	30	8 121	6	5 692	-	-	45	88 260
Yhteensä	122	379 934	103	56 421	34	66 211	2	..	173	503 038
- myönnetty eläke										
-34	1	..	4	748	-	..	-	-	5	4 632
35-44	5	11 018	13	3 610	1	..	-	-	16	16 519
45-54	33	68 553	34	10 294	7	9 980	1	..	55	89 041
55-64	50	109 675	81	25 346	5	9 423	-	-	122	144 444
Yhteensä	89	193 130	132	39 999	13	21 294	1	..	198	254 637
- tehtiin vain selvitys										
-34	17	35 318	-	-	-	-	-	-	17	35 318
35-44	50	58 560	3	792	-	-	1	..	54	59 632
45-54	88	120 634	6	4 653	5	12 047	-	-	93	137 334
55-64	53	50 264	3	404	1	..	-	-	55	50 699
Yhteensä	208	264 775	12	5 850	6	12 078	1	..	219	282 982
- muu										
-34	8	24 645	8	3 405	4	3 638	-	-	15	31 688
35-44	27	61 146	17	7 811	16	24 380	2	..	45	93 407
45-54	33	70 776	24	6 910	18	29 835	1	..	69	107 910
55-64	13	30 140	34	6 320	7	11 562	1	..	49	48 021
Yhteensä	81	186 707	83	24 446	45	69 415	4	458	178	281 026
Kuntoutustuelta – palasi töihin										
-34	13	46 732	7	6 577	12	18 536	-	-	27	71 845
35-44	28	72 310	37	13 177	35	116 829	2	..	72	208 997
45-54	39	96 897	60	27 404	42	86 976	2	..	100	216 157
55-64	23	72 395	32	25 246	16	41 776	1	..	47	139 417
Yhteensä	103	288 334	136	72 404	105	264 117	5	11 561	246	636 416
- kuntoutui muuten										
-34	3	6 140	2	..	1	..	-	-	4	10 093
35-44	6	12 688	6	2 725	4	16 455	-	-	12	31 868
45-54	15	29 124	13	4 466	6	17 026	-	-	23	50 616
55-64	11	28 178	11	7 569	4	18 732	-	-	20	54 478
Yhteensä	35	76 130	32	15 088	15	55 838	-	-	59	147 056
- myönnetty eläke										
-34	5	21 734	4	3 790	1	..	-	-	8	27 098
35-44	20	53 635	13	12 329	4	9 670	-	-	27	75 634
45-54	30	72 549	27	7 294	6	9 263	1	..	50	91 528
55-64	38	75 106	46	13 468	8	6 675	1	..	73	95 497
Yhteensä	93	223 024	90	36 881	19	27 182	2	..	158	289 757
- tehtiin vain selvitys										
-34	5	4 707	-	-	-	-	-	-	5	4 707
35-44	11	12 187	-	-	1	..	-	-	13	12 206
45-54	51	58 387	2	..	3	2 449	-	-	54	62 812
55-64	25	28 327	1	..	2	..	-	-	27	31 430
Yhteensä	92	103 607	3	2 117	6	5 431	-	-	99	111 155
- muu										
-34	5	10 108	3	342	1	..	-	-	6	10 950
35-44	7	10 680	2	..	3	4 641	2	..	10	20 036
45-54	20	31 219	7	3 783	5	6 860	-	-	29	41 862
55-64	7	13 016	8	1 411	1	..	-	-	14	15 227
Yhteensä	39	65 023	20	6 130	10	12 801	2	..	59	88 075
Miehet yhteensä	1 249	2 783 689	1 233	577 753	715	1 702 867	47	97 220	2 429	5 161 530

3c. Vuoden 2016 aikana päättyneet kuntoutusohjelmat ja kuntoutuskustannukset loppustatuksen mukaan, naiset

	Ammatillinen kuntoutus				Kaikki yhteensä	
	Henkilöt	Kuntoutus- palvelukulut	Henkilöt	Toimeentulo- korvaus	Henkilöt	Kaikki kustannukset
	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€
Työelämästä						
– palasi töihin						
–34	162	195 569	181	3 299 120	182	3 494 689
35–44	359	521 058	390	8 678 868	395	9 199 926
45–54	597	811 060	639	10 385 519	651	11 196 579
55–64	348	272 289	385	4 208 908	391	4 481 197
Yhteensä	1 466	1 799 975	1 595	26 572 415	1 619	28 372 390
– kuntoutui muuten						
–34	15	12 462	15	239 467	16	251 929
35–44	31	65 075	34	655 970	37	721 045
45–54	79	174 201	84	1 442 891	87	1 617 092
55–64	47	127 918	46	556 665	50	684 583
Yhteensä	172	379 655	179	2 894 993	190	3 274 648
– myönnetty eläke						
–34	9	19 715	9	104 933	10	124 648
35–44	18	19 306	20	265 202	21	284 508
45–54	51	72 317	59	698 135	66	770 452
55–64	90	60 358	110	932 378	115	992 736
Yhteensä	168	171 696	198	2 000 648	212	2 172 344
– tehtiin vain selvitys						
–34	37	30 254	17	93 757	37	124 011
35–44	52	30 321	32	155 289	52	185 610
45–54	118	114 538	73	530 221	119	644 759
55–64	65	30 354	43	282 192	66	312 546
Yhteensä	272	205 467	165	1 061 459	274	1 266 926
– muu						
–34	28	31 799	22	369 148	41	400 947
35–44	53	68 023	53	836 044	86	904 067
45–54	89	130 649	89	1 010 753	135	1 141 402
55–64	70	22 955	70	609 046	109	632 001
Yhteensä	240	253 427	234	2 824 991	371	3 078 418
Kuntoutustuelta						
– palasi töihin						
–34	29	53 940	33	415 760	33	469 700
35–44	80	127 025	86	1 290 522	87	1 417 547
45–54	141	194 218	150	1 879 271	152	2 073 489
55–64	119	45 639	128	645 930	129	691 569
Yhteensä	369	420 822	397	4 231 483	401	4 652 305
– kuntoutui muuten						
–34	1	..	3	34 448	3	34 948
35–44	12	21 102	13	77 067	15	98 169
45–54	20	46 404	23	208 499	23	254 903
55–64	18	30 263	19	130 810	20	161 073
Yhteensä	51	98 269	58	450 824	61	549 093
– myönnetty eläke						
–34	11	21 297	13	35 484	14	56 781
35–44	43	66 847	46	342 915	53	409 762
45–54	61	62 459	70	567 258	80	632 587
55–64	55	51 943	66	337 644	80	389 587
Yhteensä	170	202 547	195	1 283 302	227	1 488 719
– tehtiin vain selvitys						
–34	13	16 140	7	16 843	13	32 983
35–44	37	19 515	27	73 391	37	92 906
45–54	83	48 913	64	255 880	83	304 793
55–64	48	29 019	27	83 064	48	112 083
Yhteensä	181	113 588	125	429 179	181	542 767
– muu						
–34	10	4 818	9	122 079	18	126 897
35–44	26	23 570	28	161 117	43	184 687
45–54	45	49 139	38	425 202	63	474 341
55–64	42	14 815	45	224 742	72	239 557
Yhteensä	123	92 342	120	933 141	196	1 025 483
Naiset yhteensä	3 177	3 737 788	3 229	41 904 686	3 694	45 645 344

3c.1 Vuoden 2016 aikana päättyneet kuntoutuspalveluohjelmat ja -palvelukulut loppustatuksen mukaan, naiset

	Kuntoutuspalvelulajit								Kaikki yhteensä	
	Selvitys		Työpaikka-kuntoutus		Koulutus		Muu työkykyä tukeva kuntoutus		Hlö	Kuntoutus-palvelu-kulut
	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€
Työelämästä										
– palasi töihin										
–34	35	91 357	94	21 663	67	82 550	-	-	162	195 569
35–44	71	185 279	220	34 935	154	282 419	7	18 425	359	521 058
45–54	128	328 013	424	77 638	177	384 601	5	20 808	597	811 060
55–64	49	121 670	292	33 741	47	108 765	2	..	348	272 289
Yhteensä	283	726 318	1 030	167 977	445	858 334	14	47 346	1 466	1 799 975
– kuntoutui muuten										
–34	5	10 321	7	879	4	1 261	-	-	15	12 462
35–44	15	38 499	18	3 765	12	22 811	-	-	31	65 075
45–54	44	134 080	46	10 646	23	28 315	1	..	79	174 201
55–64	34	103 537	26	14 428	6	9 952	-	-	47	127 918
Yhteensä	98	286 438	97	29 718	45	62 338	1	..	172	379 655
– myönnetty eläke										
–34	6	11 898	4	6 883	2	..	-	-	9	19 715
35–44	5	13 278	15	2 167	2	..	1	..	18	19 306
45–54	21	51 007	35	10 693	4	10 162	1	..	51	72 317
55–64	23	45 963	77	13 352	2	..	-	-	90	60 358
Yhteensä	55	122 147	131	33 094	10	12 458	2	..	168	171 696
– tehtiin vain selvitys										
–34	37	30 254	-	-	-	-	-	-	37	30 254
35–44	49	29 298	3	1 023	1	..	-	-	52	30 321
45–54	111	112 634	7	1 470	3	434	-	-	118	114 538
55–64	61	29 318	3	258	-	-	1	..	65	30 354
Yhteensä	258	201 504	13	2 751	4	434	1	..	272	205 467
– muu										
–34	4	13 623	10	1 186	17	16 990	-	-	28	31 799
35–44	18	46 046	29	3 872	18	16 604	1	..	53	68 023
45–54	36	91 784	52	11 910	18	21 299	2	..	89	130 649
55–64	14	16 799	46	911	10	5 244	-	-	70	22 955
Yhteensä	72	168 253	137	17 879	63	60 137	3	7 157	240	253 427
Kuntoutustuelta										
– palasi töihin										
–34	6	19 600	17	5 543	13	28 797	-	-	29	53 940
35–44	19	60 916	60	19 993	23	42 574	1	..	80	127 025
45–54	34	84 660	90	17 940	45	90 658	1	..	141	194 218
55–64	12	27 080	105	6 802	9	8 748	1	..	119	45 639
Yhteensä	71	192 255	272	50 278	90	170 776	3	7 513	369	420 822
– kuntoutui muuten										
–34	-	-	-	-	1	..	-	-	1	..
35–44	6	17 885	6	1 700	1	..	-	-	12	21 102
45–54	13	37 205	17	6 314	3	2 885	-	-	20	46 404
55–64	10	23 540	15	4 666	2	..	-	-	18	30 263
Yhteensä	29	78 630	38	12 680	7	6 959	-	-	51	98 269
– myönnetty eläke										
–34	8	17 157	6	679	3	3 460	-	-	11	21 297
35–44	12	37 893	27	7 596	7	21 357	-	-	43	66 847
45–54	27	52 534	38	9 925	-	..	-	-	61	62 459
55–64	17	39 502	39	8 342	4	4 099	-	-	55	51 943
Yhteensä	64	147 088	110	26 543	14	28 916	-	-	170	202 547
– tehtiin vain selvitys										
–34	12	16 140	1	..	1	..	-	-	13	16 140
35–44	35	18 669	-	-	2	..	-	-	37	19 515
45–54	79	48 901	2	..	1	..	-	-	83	48 913
55–64	47	29 003	-	-	1	..	-	-	48	29 019
Yhteensä	173	112 713	3	12	5	862	-	-	181	113 588
– muu										
–34	5	2 920	5	768	2	..	-	-	10	4 818
35–44	8	13 469	14	1 964	5	8 137	-	-	26	23 570
45–54	16	34 086	20	1 742	9	13 117	1	..	45	49 139
55–64	8	12 523	30	2 268	3	24	1	..	42	14 815
Yhteensä	37	62 999	69	6 742	19	22 408	2	..	123	92 342
Naiset yhteensä	1 131	2 098 344	1 886	347 674	691	1 223 625	26	68 145	3 177	3 737 788

4. Vuoden 2016 aikana kuntoutusajan toimeentulokorvausta saaneet ja keskimääräinen kuukausikorvaus sektoreittain

	Lukumäärä			Keskimääräinen toimeentulokorvaus, €/kk		
	Kaikki	Miehet	Naiset	Kaikki	Miehet	Naiset
Kaikki						
Työelämästä						
-34	1 553	790	763	2 691	2 749	2 632
35-44	2 733	1 312	1 421	2 661	2 920	2 422
45-54	3 487	1 612	1 875	2 644	3 027	2 315
55-64	1 941	874	1 067	2 627	3 155	2 195
Yhteensä	9 714	4 588	5 126	2 653	2 973	2 367
Kuntoutustuelta						
-34	273	131	142	1 694	1 843	1 557
35-44	647	281	366	1 860	2 214	1 587
45-54	1 007	426	581	1 711	2 086	1 437
55-64	616	242	374	1 468	1 902	1 186
Yhteensä	2 543	1 080	1 463	1 688	2 049	1 422
Kaikki yhteensä	12 257	5 668	6 589	2 453	2 797	2 157
Yksityinen sektori						
Työelämästä						
-34	1 316	757	559	2 587	2 731	2 392
35-44	2 197	1 222	975	2 638	2 897	2 314
45-54	2 721	1 495	1 226	2 676	3 034	2 240
55-64	1 427	790	637	2 741	3 183	2 192
Yhteensä	7 661	4 264	3 397	2 662	2 968	2 277
Kuntoutustuelta						
-34	245	124	121	1 441	1 743	1 132
35-44	556	264	292	1 626	2 080	1 215
45-54	849	403	446	1 525	2 002	1 094
55-64	509	230	279	1 251	1 780	815
Yhteensä	2 159	1 021	1 138	1 477	1 941	1 061
Yksityinen yhteensä	9 820	5 285	4 535	2 401	2 770	1 972
Julkinen sektori						
Työelämästä						
-34	267	38	229	2 905	2 753	2 930
35-44	604	107	497	2 446	2 716	2 387
45-54	884	149	735	2 193	2 309	2 170
55-64	591	102	489	2 012	2 379	1 935
Yhteensä	2 346	396	1 950	2 294	2 480	2 256
Kuntoutustuelta						
-34	91	24	67	1 201	1 053	1 254
35-44	251	51	200	1 192	1 431	1 131
45-54	468	109	359	917	754	966
55-64	352	78	274	759	653	789
Yhteensä	1 162	262	900	951	883	970
Julkinen yhteensä	3 508	658	2 850	1 849	1 844	1 850

5. Vuoden 2016 aikana kuntoutusajan toimeentulokorvausta saaneet ja keskimääräinen kuukausikorvaus sairausryhmittäin ja sektoreittain

	Lukumäärä			Keskimääräinen toimeentulokorvaus, €/kk		
	Kaikki	Miehet	Naiset	Kaikki	Miehet	Naiset
Kaikki						
Työelämästä						
Mielenterveyden häiriöt	1 680	578	1 102	2 658	3 065	2 444
Verenkiertoelinten sairaudet	364	246	118	2 829	3 119	2 225
Tuki- ja liikuntaelinten sairaudet	5 284	2 600	2 684	2 632	2 946	2 329
Muut sairaudet	2 386	1 164	1 222	2 669	2 957	2 395
Yhteensä	9 714	4 588	5 126	2 653	2 973	2 367
Kuntoutustuelta						
Mielenterveyden häiriöt	727	243	484	1 553	1 777	1 441
Verenkiertoelinten sairaudet	122	80	42	1 333	1 324	1 350
Tuki- ja liikuntaelinten sairaudet	1 063	464	599	1 838	2 328	1 458
Muut sairaudet	631	293	338	1 660	2 030	1 340
Yhteensä	2 543	1 080	1 463	1 688	2 049	1 422
Kaikki yhteensä	12 257	5 668	6 589	2 453	2 797	2 157
Yksityinen sektori						
Työelämästä						
Mielenterveyden häiriöt	1 217	501	716	2 678	3 039	2 425
Verenkiertoelinten sairaudet	299	225	74	2 838	3 125	1 965
Tuki- ja liikuntaelinten sairaudet	4 301	2 472	1 829	2 645	2 948	2 235
Muut sairaudet	1 844	1 066	778	2 662	2 949	2 270
Yhteensä	7 661	4 264	3 397	2 662	2 968	2 277
Kuntoutustuelta						
Mielenterveyden häiriöt	611	224	387	1 285	1 644	1 077
Verenkiertoelinten sairaudet	107	76	31	1 248	1 286	1 154
Tuki- ja liikuntaelinten sairaudet	899	440	459	1 651	2 258	1 070
Muut sairaudet	542	281	261	1 448	1 857	1 008
Yhteensä	2 159	1 021	1 138	1 477	1 941	1 061
Yksityinen yhteensä	9 820	5 285	4 535	2 401	2 770	1 972
Julkinen sektori						
Työelämästä						
Mielenterveyden häiriöt	565	95	470	2 134	2 619	2 036
Verenkiertoelinten sairaudet	79	25	54	2 293	2 563	2 168
Tuki- ja liikuntaelinten sairaudet	1 105	158	947	2 293	2 346	2 284
Muut sairaudet	597	118	479	2 445	2 530	2 424
Yhteensä	2 346	396	1 950	2 294	2 480	2 256
Kuntoutustuelta						
Mielenterveyden häiriöt	373	85	288	922	748	974
Verenkiertoelinten sairaudet	42	17	25	693	480	838
Tuki- ja liikuntaelinten sairaudet	475	97	378	988	895	1 011
Muut sairaudet	272	63	209	965	1 156	908
Yhteensä	1 162	262	900	951	883	970
Julkinen yhteensä	3 508	658	2 850	1 849	1 844	1 850

6. Vuoden 2016 aikana maksetut kuntoutusajan toimeentulokorvaukset ikäryhmittäin ja sektoreittain

	Kuntoutusajan toimeentulokorvaus, 1 000 €				
	Kaikki	-34	35-44	45-54	55-64
Kaikki					
Työelämästä	102 995	19 764	33 022	35 116	15 093
Kuntoutustuelta	16 449	1 988	5 115	6 869	2 478
Kaikki yhteensä	119 445	21 752	38 136	41 986	17 571
Miehet					
Työelämästä	60 022	11 527	19 367	20 383	8 745
Kuntoutustuelta	9 067	1 035	2 885	3 792	1 355
Miehet yhteensä	69 089	12 562	22 252	24 175	10 100
Naiset					
Työelämästä	42 973	8 238	13 655	14 733	6 348
Kuntoutustuelta	7 383	953	2 230	3 078	1 122
Naiset yhteensä	50 356	9 190	15 885	17 811	7 471
Yksityinen sektori					
Kaikki					
Työelämästä	86 649	17 000	28 099	29 375	12 175
Kuntoutustuelta	13 069	1 617	4 136	5 486	1 830
Kaikki yhteensä	99 717	18 617	32 235	34 860	14 006
Miehet					
Työelämästä	56 773	11 128	18 281	19 239	8 125
Kuntoutustuelta	8 162	944	2 607	3 443	1 169
Miehet yhteensä	64 935	12 072	20 887	22 681	9 294
Naiset					
Työelämästä	29 876	5 872	9 818	10 136	4 050
Kuntoutustuelta	4 906	673	1 529	2 043	662
Naiset yhteensä	34 783	6 544	11 347	12 179	4 712
Julkinen sektori					
Kaikki					
Työelämästä	16 347	2 764	4 923	5 741	2 918
Kuntoutustuelta	3 381	371	979	1 384	647
Kaikki yhteensä	19 728	3 135	5 902	7 125	3 565
Miehet					
Työelämästä	3 249	399	1 087	1 145	620
Kuntoutustuelta	905	91	278	349	187
Miehet yhteensä	4 154	490	1 364	1 493	806
Naiset					
Työelämästä	13 097	2 366	3 837	4 597	2 298
Kuntoutustuelta	2 476	280	701	1 035	461
Naiset yhteensä	15 573	2 646	4 537	5 632	2 759

7. Vuoden 2016 aikana maksetut kuntoutusajan toimeentulokorvaukset sairausryhmittäin ja sektoreittain

	Kuntoutusajan toimeentulokorvaus, 1 000 €				
	Kaikki	Mielen- terveyden häiriöt	Veren- kierto- elinten sairaudet	Tuki- ja liikunta- elinten sairaudet	Muut sairaudet
Kaikki					
Työelämästä	102 995	13 814	3 737	60 070	25 374
Kuntoutustuelta	16 449	4 068	644	7 814	3 924
Kaikki yhteensä	119 445	17 882	4 381	67 884	29 297
Miehet					
Työelämästä	60 022	5 814	2 981	36 405	14 822
Kuntoutustuelta	9 067	1 569	493	4 718	2 286
Miehet yhteensä	69 089	7 383	3 474	41 124	17 108
Naiset					
Työelämästä	42 973	8 000	756	23 665	10 552
Kuntoutustuelta	7 383	2 499	151	3 095	1 638
Naiset yhteensä	50 356	10 499	907	26 760	12 190
Yksityinen sektori					
Kaikki					
Työelämästä	86 649	10 573	3 197	51 891	20 988
Kuntoutustuelta	13 069	2 943	551	6 433	3 142
Kaikki yhteensä	99 717	13 516	3 747	58 323	24 131
Miehet					
Työelämästä	56 773	5 148	2 760	34 941	13 924
Kuntoutustuelta	8 162	1 249	449	4 397	2 068
Miehet yhteensä	64 935	6 397	3 209	39 338	15 992
Naiset					
Työelämästä	29 876	5 425	436	16 950	7 065
Kuntoutustuelta	4 906	1 694	102	2 036	1 075
Naiset yhteensä	34 783	7 119	539	18 986	8 139
Julkinen sektori					
Kaikki					
Työelämästä	16 347	3 241	541	8 180	4 385
Kuntoutustuelta	3 381	1 125	93	1 381	781
Kaikki yhteensä	19 728	4 366	634	9 561	5 166
Miehet					
Työelämästä	3 249	666	221	1 465	898
Kuntoutustuelta	905	320	44	322	218
Miehet yhteensä	4 154	986	265	1 786	1 116
Naiset					
Työelämästä	13 097	2 575	319	6 715	3 487
Kuntoutustuelta	2 476	805	49	1 059	563
Naiset yhteensä	15 573	3 380	368	7 775	4 050

ELÄKETURVAKESKUKSEN
TILASTOJA

Työeläkekuntoutus vuonna 2016

Tilastojulkaisussa tarkastellaan työeläkekuntoutuksen kehitystä vuodesta 2000 lähtien, pääpaino on vuodessa 2016. Julkaisussa on tietoa kuntoutushakemuksista, annetuista päätöksistä, valitus-oikeudesta, kuntoutujista, kuntoutuskustannuksista sekä päättyneistä kuntoutusohjelmista.

ELÄKETURVAKESKUKSEN TILASTOJA

Eläketurvakeskus on lakisääteinen työeläketurvan kehittäjä, asiantuntija ja yhteisten palvelujen tuottaja. Tilastoja-sarjassa julkaistaan tilastotietoja eläketurvan eri alueilta. Tilastot perustuvat eläkejärjestelmän rekisteritietoihin.

Eläketurvakeskus
PENSIONSSKYDDSCENTRALEN